

در گفت‌وگو با رئیس سازمان ملی استاندارد ایران:

سازمان ملی استاندارد ایران
وکیل مردم است

معاون ارزیابی کیفیت سازمان ملی استاندارد ایران عنوان کرد

جبران ۸ سال عقب‌ماندگی
استاندارد کشور

توسعه پایدار اقتصادی با رعایت استانداردها

سازمان ملی استاندارد به سمت رهبری تدوین استاندارد بین‌المللی
برای محصولات دانش‌بنیان و فناوری‌محور حرکت خواهد کرد

ایران

ویژه‌نامه «استاندارد» / مهر ۱۴۰۱
استاندارد مردمی - دولت مردمی

ویژه‌نامه
استاندارد

استاندارد کلید توسعه اقتصادی کشور

■ **مصطفی آجرلو**
مدیرکل دفتر تخصصی روابط عمومی و اطلاع رسانی سازمان ملی استاندارد ایران

روزی برای همه مردم ایران

سازمان ملی استاندارد ایران، روز استاندارد را در ۷ قالب مردمی تعریف کرده است که محور تمام آنها کسب رضایت مردم است. بر این اساس نگاه و افقی که این مجموعه برای آینده کاری خود در نظر گرفته استاندارد مردمی خالق کیفیت زندگی بهتر برای نسلها، استاندارد مردمی دیپلماسی کیفیت، تولید صادرات محور، استاندارد مردمی ضامن صیانت از منابع و منافع ملی، استاندارد مردمی کلید تجاری محصولات دانش بنیان، استاندارد مردمی احقاق حقوق ایمنی و سلامت جامعه، استاندارد مردمی اصالت، کیفیت، حلیت و ایمنی غذا و در نهایت استاندارد مردمی ترویج کالای ایرانی، نیازهای اولویت، است. بر این اساس می‌توان گفت که روز استاندارد روزی برای همه مردم ایران است.

در ایران مقوله استاندارد جایگاه ویژه ای دارد. سازمان استاندارد خیلی سال قبل از نامگذاری روز جهانی استاندارد، در ایران شکل گرفته بود. در واقع سال ۱۳۰۴ شمسی نخستین حرکت مدون در ارتباط با استاندارد و استاندارد نویسی در ایران با تصویب قانون اوزان و مقیاسها آغاز شد. فعالیت‌های سازمان ملی استاندارد ایران باهدف تأمین منافع ملی، در پنج حوزه استانداردسازی، ارزیابی انطباق، اندازه‌شناسی، تأیید صلاحیت و فعالیت‌های پژوهشی استاندارد تعریف می‌شود. سازمان ملی استاندارد ایران، سازمانی مستقل از سایر سازمانها با اهدافی مهم که برای حفظ منافع همه آحاد جامعه تعیین شده است.

سازمانی که تاکنون توانسته با برنامه‌ریزی و تعیین ضوابط و قوانین مختلف تا حدود زیادی منافع کشور و مردم را تأمین کند. حال در دوره تحولی که این مجموعه پشت سر می‌گذارد، خبرهای خوشی در راه است که مهم‌ترین آن رسیدن استاندارد به حوزه خدمات دولتی و خصوصی است. موضوعی که سالها به آن پرداخته نشده بود اما از ابتدای سال جاری در دستور کار سازمان ملی استاندارد ایران قرار گرفته است.

سازمان ملی استاندارد ایران، استانداردهای اجباری در بخش‌های متعدد تعریف کرده است که می‌تواند سطح کیفیت کالا و خدمات را به خوبی ارتقا دهد، هر چند که این انتظار از واحدهای صنعتی و غیرصنعتی می‌رود که جدا از بحث استانداردهای اجباری، خودشان در لحاظ کردن استانداردهای جدید که ماحصل آن رشد کیفی کالاها است، اقدام کنند.

رعایت استانداردها منافع متعددی برای کشورهای در حال توسعه دارد که از جمله آن می‌توان به توسعه اقتصادی اشاره کرد. اگر استانداردها به درستی از سوی مراکز تولیدی، صنعتی و خدماتی پیاده‌سازی شود و نظارت‌ها اصولی باشد، کیفیت کالا و خدمات ارتقا پیدا می‌کند و می‌توان ضمن اعتمادسازی به نماد استاندارد، به موفقیت‌هایی چون افزایش صادرات، کسب رضایت مردم و اشتغالزایی دست یافت.

فهرست

- کیفیت اولویت صنایع کشور..... ۳
- علامت استاندارد ملی ایران باید اعتمادآفرین باشد..... ۳
- استاندارد ایران در حال پوست‌اندازی..... ۴
- سازمان ملی استاندارد ایران، وکیل مردم است..... ۸
- جبران ۸ سال عقب‌ماندگی استاندارد کشور ۱۰
- نقش پررنگ مراکز اندازه‌شناسی در دستیابی به جهانی بهتر..... ۱۱
- توسعه پایدار اقتصادی با رعایت استانداردها..... ۱۲
- پایش کیفیت کالاهای صادراتی و وارداتی..... ۱۴
- وحدت رویه در ارتباطات بین‌المللی سازمان ملی استاندارد..... ۱۵
- حرکت رو به جلوی استانداردسازی صنایع فلزی..... ۱۶
- تحول در جایزه ملی کیفیت ایران..... ۱۶

ایران

ویژه‌نامه «استاندارد»

صاحب‌امتیاز سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی	دبیر اجرایی تحریریه مهدی کلهرنژاد	عکس ابوالفضل نسایی (مدیر)، رضا معطریان، سجاد صفری، علی محمدی، علیرضا صوت‌اکبر
سردبیر کمیل نقی‌پور	صفحه‌آرایی حجت حکیمی (دبیر)، مهدی بخشی	آرشیو ابراهیم حیدری، شیدا میروهابی و زینب نجفی
معاون سردبیر محمد ملاعلی‌اکبری	تصحیح محسن جانی‌پور	ادیت عکس محمد آقارضی و سید جواد شریفی

کیفیت

اولویت صنایع کشور

در بند ۲۴ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که مقام معظم رهبری ابلاغ کردند به افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن اشاره شده است. بر این اساس موضوع استانداردسازی کالاها، یکی از محورهای توسعه اقتصادی است که ضرورت دارد تمام بخش‌ها با سازمان ملی استاندارد همکاری کنند تا در راستای این همکاری شاهد تولید و عرضه کالاهای کیفی و ارتقای سطح خدمات باشیم. متأسفانه در سال‌های گذشته به مقوله کیفیت به خوبی پرداخته نشده است و حتی اجازه داده نشد که نقش سازمان ملی استاندارد در موضوعات مختلف پررنگ‌تر شود. اما دولت سیزدهم نگاه ویژه‌ای به موضوع استانداردسازی و ارتقای کیفیت کالاها و خدمات دارد. بدین جهت افقی که در این حوزه دیده شده بسیار روشن و شفاف است به گونه‌ای که بزودی مردم شاهد اتفاق‌های بسیار خوشایند در حوزه استاندارد خواهند بود.

مقام معظم رهبری ۱۰ بهمن ماه سال گذشته درباره کیفیت کالاها بیان کردند که جهش تولید اهمیت دارد و اگر تولید به معنای واقعی جهش پیدا کند، همه شاخص‌های اقتصادی مهم کشور تغییر و تحول پیدا می‌کند؛ این

امر سبب اشتغال پایدار، کاهش بیکاری و رونق صادرات می‌شود. وقتی به تولید تکیه می‌شود، مسأله ما فقط انبوه‌سازی نیست؛ کیفیت مسأله اساسی است. کیفیت تولید باید حتماً به عنوان یک اصل مورد توجه باشد؛ این غیر قابل اغماض است. اگر ملاحظه می‌کنید که از تولیدات داخلی حمایت می‌شود حالا چه حمایت عملی مثل حمایت‌های تعرفه‌ای و تسهیلات بانکی و امثال اینها و چه حمایت‌های تبلیغاتی، مانند تأکیدی که بنده کردم و بعضی مسئولان کردند روی مسأله حمایت از تولید داخلی که اثر هم دارد و داشته، این باید به ارتقای کیفیت و همچنین ارتقای فناوری منتهی شود. مقام معظم رهبری فرمودند که ما در برخی از محصولات داخلی متأسفانه شاهد

این هستیم که به کیفیت توجه نمی‌شود و این خیلی بد است. این همه حمایت در طول این سال‌ها از صنعت خودرو در کشور شده، اما کیفیت خودرو خوب نیست، مردم ناراضی‌اند، درست هم می‌گویند، حق با مردم است؛ یعنی اعتراض مردم بجا است. صنعت نتوانسته رضایت مشتری را جلب کند؛ باید رضایت مشتری جلب شود. لذا مسأله کیفیت در درجه اول است. حالا اگر از این فضای حمایتی، هم برای ارتقای کیفیت استفاده نشود و هم سوءاستفاده بشود برای بالا بردن قیمت، این هم یک مشکل دیگر است؛ قیمت را بالا ببرند، کیفیت بالا نرود و ارتقا پیدا نکند اما این حمایت دولتی و تبلیغاتی و بانکی و غیره و جلوگیری از مثلاً رقابت‌های خارجی موجب بشود که قیمت بالا برود؛ این خیلی چیز بدی است. اگر کیفیت را بالا نبریم، چطور انتظار داریم که بازارهای خارجی را فتح کنیم؟ کیفیت خیلی مؤثر است.

با توجه به بیانات ارزشمند مقام معظم رهبری، واحدهای صنعتی و تولیدکنندگان بایستی در فصل جدید فعالیت سازمان ملی استاندارد، نسبت به ارتقای کیفیت محصولات خود اقدام و فضایی را فراهم کنند تا کالاها ایرانی ضمن ارتقای کیفیت، بتوانند در بازارهای بین‌المللی سهم بیشتری داشته باشند.

به طور قطع غفلت تاریخی که دولت‌های گذشته در زمینه رعایت و ارتقای استانداردها داشتند با رهنمودهای مقام معظم رهبری و برنامه‌هایی که دولت سیزدهم دارد، بزودی جبران خواهد شد.

علامت استاندارد ملی ایران باید اعتمادآفرین باشد

رهبر معظم انقلاب اسلامی ابتدای سال جاری در فرمایشات خود تأکید کردند که تولید، کلید حل مشکلات اقتصادی و راه اصلی عبور از دشواری‌های اقتصادی است، ضمن اینکه رشد اقتصادی، افزایش اشتغال، کاهش تورم، افزایش درآمد سرانه، بهبود رفاه عمومی و همچنین افزایش اعتماد به نفس و عزت ملی در گرو رونق و رواج اکسیری به نام تولید ملی است که تکیه بر آن در این سال‌ها تأثیرهای خوبی نیز داشته است. امسال نیز همچنان بر مسأله تولید تأکید می‌کنم، البته بر لایه و چهره جدیدی از تولید یعنی تولید «دانش‌بنیان» و «اشتغال‌آفرین». بنابراین شعار سال ۱۴۰۱ عبارت است از «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین». با توجه به فرمایشات مهم و کلیدی مقام معظم رهبری، تمام بخش‌ها بایستی به سهم خود در بخش تولید، اثرگذار و منشأ خیر باشند. بدین جهت سازمان ملی استاندارد یکی از مجموعه‌هایی است که می‌تواند با سیاست‌های توسعه‌ای خود شرایط برای رونق تولید، افزایش صادرات، رقابت‌پذیری و رضایت مردم را فراهم کند. از همین رو از این مجموعه می‌خواهیم که به صورت جدی وارد حوزه مجموعه‌های دانش بنیان شود. زمانی که کالای تولید داخل

استاندارد و دانش‌بنیان در کشور وجود دارد، نباید دستگاه‌ها به دنبال کالای مشابه خارجی باشند. برای آنکه مجموعه‌های دانش‌بنیان مورد حمایت قرار گیرند و محصولات آنها خریداری شود ضرورت دارد که استانداردهای لازم را اتخاذ کنند بدین جهت سازمان ملی استاندارد با تعریف استانداردهای مشخص برای محصولات مجموعه‌های دانش‌بنیان می‌تواند به این مهم تحقق و سرعت ببخشد. بر این اساس باید گفت که کارآمدترین حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان خرید محصولات این شرکت‌ها است.

نکته دیگر در این خصوص اهمیت نقش سازمان ملی استاندارد در زندگی مردم، است. نشان استاندارد ملی ایران باید برای همه مردم مایه اطمینان و در عرصه‌های داخلی و خارجی

اعتمادآفرین باشد؛ اگر این اعتماد به‌وجود بیاید نتایج آن سرعت در اقتصاد کشور متبلور می‌شود. سازمان ملی استاندارد اقدامات ضروری برای ارتقای جایگاه این سازمان را آغاز کرده که این امر قابل تقدیر است. شاخص‌های استاندارد کالا و خدمات باید بطور دقیق تدوین و با نظارت کامل اعمال شود تا هم برای مردم کشور و هم در عرصه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی اطمینان‌بخش باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران، نماینده مردم در حصول اطمینان از ایمنی، کیفیت و سلامت کالا و خدمات است. بر همین اساس سازمان استاندارد نقش بسیار مهمی در صیانت از حقوق مردم، جلب رضایت عمومی و حفاظت از محیط زیست دارد. حق مردم این است که زندگی توأم با آرامش و باکیفیتی داشته باشند و سازمان ملی استاندارد در احقاق این حق بنیادین نقش بسیار مهمی برعهده دارد.

سازمان ملی استاندارد یک سازمان ملی و حاکمیتی است که وظیفه کنترل کالا و خدمات، صیانت از سطح کیفیت تولید داخل و جلب اعتماد مردم را به عهده دارد و بر همین اساس می‌توان گفت که این سازمان نقش مهمی در تقویت سرمایه اجتماعی ایفا می‌کند. صادرات باید روز به روز رونق و توسعه یابد و این کار بدون ایفای نقش فعالانه و حرفه‌ای سازمان ملی استاندارد امکان‌پذیر نیست. لذا لازم است شاخص‌های استاندارد به قدری دقیق باشد که وقتی کالا و خدمات نشان ملی استاندارد دریافت می‌کند، عملاً هیچ شبهه‌ای در خصوص سطح کیفی کالا یا خدمت مورد نظر وجود نداشته باشد.

استاندارد ایران در حال پوست‌اندازی

■ مهدی اسلام‌پناه

رئیس سازمان ملی استاندارد ایران

نظام استاندارد باید با نگاهی بی‌طرفانه و تخصصی، نیازهای امروز جامعه را رصد و تحلیل کرده تا بتواند به عنوان یک نظام کارآمد و مؤثر برای مردم و در جهت حفظ حقوق آحاد جامعه عمل کند. سازمان ملی استاندارد ایران مصمم است در راستای حفظ منافع ملی، توسعه اقتصادی و رفاه مردم و گسترش همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، وظایف قانونی خود را به نحو شایسته انجام دهد. عملکرد این سازمان طیف وسیعی از مخاطبان و ذینفعان را دربرمی‌گیرد. دامنه جغرافیایی این سازمان به مرزهای کشور محدود نشده و با توجه به جایگاه آن در تدوین استانداردها و مقررات فنی و ارزیابی انطباق کالاها و خدمات و همچنین عضویت در مجامع و نهادهای بین‌المللی، به عنوان یک سازمان تخصصی ملی و بین‌المللی در مقیاس اقتصاد جهانی فعالیت دارد.

سند یکپارچه غذا (شامل اصالت، کیفیت، حلیت و ایمنی غذا) کرده است. سازمان ملی استاندارد ایران موضوع طراحی «مدل جایزه کیفیت جهان اسلام» که در آن علاوه بر دانش تخصصی روز از مبانی فکری اسلام و ارزش‌های بنیادین انقلاب اسلامی، اسناد بالادستی با رویکرد بومی و لحاظ کردن ویژگی‌های فرهنگی، صنعتی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و... کشور و همچنین ظرفیت‌های جهان اسلام بهره‌گیری شده باشد، در دستور کار قرار داده است تا علاوه بر بازتعریف مبانی نظام‌نامه جایزه ملی کیفیت ایران، در قالب همکاری سازمان ملی استاندارد ایران با مؤسسه استاندارد و اندازه‌شناسی کشورهای اسلامی (SMIIC)، موضوع تبیین و ترویج مدل و شناساندن آن به سایر کشورهای اسلامی در دستور کار قرار گیرد.

موضوع «طراحی سازگار محاسبه نرخ رشد کیفیت» با همکاری دانشگاه‌های برتر کشور با استفاده از شاخص‌های علمی، روزآمد و بومی و با قابلیت هوشمند (برخط) ورود داده‌ها از سراسر کشور و گزارش‌گیری تخصصی و دامنه گسترده‌ای از کالا و خدمات اولویت‌دار تعریف شده است.

موضوع تدوین «بسته استاندارد محصولات دانش‌بنیان» به صورت مجموعه متنوعی از امور در بخش‌های تدوین و ترویج استاندارد، ارزیابی انطباق محصولات و خدمات دانش‌بنیان، اندازه‌شناسی، اوزان و مقیاس‌ها، آزمون‌های کیفی، فعالیت‌های بازرسی و... مرتبط با مقوله مهم استانداردسازی محصولات دانش‌بنیان در دستور کار سازمان ملی استاندارد ایران قرار گرفت. شأن بالای این سازمان ملی استاندارد ایران شایسته آن است که این سازمان به بازیگردان اصلی، آینده‌نگر و بیش‌فعال در عرصه استاندارد و کیفیت در منطقه و جهان مبدل شود؛ لذا تدوین «سند تحولی مشارکت هوشمندانه و هدفمند در تدوین استانداردهای بین‌المللی» و نیز تهیه «روش اجرایی شناسایی اولویت‌های استانداردسازی بین‌المللی آینده‌نگران» از طریق شناسایی محصولات و فرایندهای تحول‌آفرین با رویکرد آینده‌نگری و پیش‌دستی در پیشنهاد و مشارکت فعالانه در تدوین استانداردها در دستور کار این سازمان قرار دارد. در همین راستا سازمان ملی استاندارد ایران اقدام به ایجاد پردیس نوآوری و مرکز رشد ایده‌های نوآورانه در پژوهشگاه استاندارد کرده است.

با عنایت به رسالت قانونی این سازمان در مسئولیت نظارت استصوابی و حسن نظارت در نظام استاندارد کشور، سازمان ملی استاندارد ایران درصدد ارتقای مرجعیت علمی، فنی و نوآوری در عرصه کیفیت‌پژوهی و استانداردسازی منطقه‌ای و بین‌المللی در جهت بهبود کیفیت زندگی، تأمین منافع ملی و ارتقای توان رقابتی است. همچنین راهبری نظام مدیریت کیفیت و تعالی در سطح منطقه و جهان اسلام به منظور تبیین و نهادینه‌سازی الگویی علمی، راهبردی، پیش‌ران، مبتنی بر مبانی فکری اسلامی و تجربیات موفق بومی از دیگر چشم‌اندازهای این سازمان است. ان شاءالله تلاش فرزندان ایران عزیز اسلامی و متخصصان و دانشمندان گام دوم انقلاب در سنگر مهم و بی‌بدیل استاندارد در دولت مردمی و در دوران تحولی بتواند طعم زندگی باکیفیت را به آحاد مردم عزیز بچشاند و نقش نظام استاندارد را به عنوان عامل موفقیت و پیش‌ران تجاری‌سازی محصولات دانش‌بنیان در زیست بوم فناوری و نوآوری کشور تقویت کرده و امکان ارتقای چشمگیر قابلیت‌های رقابتی کالا و خدمات ایرانی را در بازارهای جهانی فراهم سازد.

هدف توسعه دیپلماسی و رایزنی با کشورهای هدف تجاری و حل مسائل مربوط به صادرات و واردات در حوزه استاندارد و کیفیت کرده است. در این راستا سازمان ملی استاندارد ایران اقدام به تهیه، تدوین و عقد تفاهمنامه‌های کاربردی و برنامه‌های اجرایی، به‌روزرسانی تفاهمات قبلی، تسهیل صادرات از طریق صدور کدهای عمومی استانداردسازی برای فرآورده‌ها و مشتقات نفتی و همچنین تسریع و تسهیل امور در فرایند ارزیابی انطباق کالاهای اساسی و مورد نیاز مردم عزیز ایران اسلامی با اتخاذ تدابیری همچون نمونه‌برداری روی عرشه، حمل یکسره و تعیین ضرب‌الاجل پاسخ‌دهی برای آزمایشگاه‌های همکار کرده است. علاوه بر این در راستای نقش‌آفرینی سازمان ملی استاندارد ایران به‌عنوان مرجع و راهبر استاندارد و کیفیت در منطقه و جهان اسلام اقدام به تهیه و تدوین

بر این باور هستیم که سازمان ملی استاندارد ایران، وکیل مردم و صدای مصرف‌کننده برای احقاق حقوق عامه در تأمین کیفیت، ایمنی و سلامت است و با رشد و توسعه متوازن در عرصه‌های مختلف تخصصی، با دانش، تجربه، تفکر خلاقانه و نوآورانه با قریب به یک قرن سابقه ارزشمند، در کنار نقش‌آفرینی جوانان متخصص گام دوم انقلاب اسلامی، زمینه‌ساز جهش‌های بلند و تحولات عظیم در نظام استاندارد کشور خواهد شد. در مدت زمان کوتاهی که از دوران مدیریتی جدید و تحول سازمان ملی استاندارد ایران گذشته است، این سازمان با تعهد و اعتقاد به پاکدستی، بی‌طرفی، سلامت کاری، عدم منفعت‌طلبی و مقابله با فساد در همه امور تخصصی و نظارتی نظام استاندارد ایران اقدام کرده و دستاوردهای قابل توجهی داشته است. از جمله اقدامات انجام شده در حوزه ارزیابی انطباق می‌توان به رفع تعلیق اجرای ۹ استاندارد اجباری تعلیق شده در دولت قبل از سری استانداردهای اجباری ۸۵ گانه خودرو، از رده خارج کردن خودروهای با کیفیت پایین‌تر از حداقل استانداردهای اجباری، اعلام اجرای اجباری استاندارد برای گندم و برنج تولید داخل و اجباری شدن اجرای استاندارد خدمات پس از فروش خودروهای سواری اشاره کرد. همچنین این سازمان از جهت مقابله با کم‌فروشی و صحت‌سنجی در زمان هدفمندسازی یارانه‌ها در دولت مردمی سیزدهم اقدام به بررسی اوزان مواد پیش بسته‌بندی شده و عیارسنجی فلزات گرانبها کرد. علاوه بر این سازمان ملی استاندارد ایران به عنوان تنها مرجع رسمی اعطای نشان حلال اقدام به ارزیابی انطباق و صدور ۱۰۰ گواهی نشان حلال کرده است که این موضوع در سنوات گذشته کاملاً متوقف بوده و در دوره مدیریتی جدید راه‌اندازی و ساماندهی شده است. از دیگر اقدامات سازنده این سازمان در دوران تحولی فعال کردن استانداردسازی خدمات از جمله خدمات گردشگری، خدمات آموزشی، خدمات بهزیستی و توانبخشی، خدمات ورزشی و خدمات پستی و غیره است.

سازمان ملی استاندارد ایران اقدام به طرح مفهوم نوین «دیپلماسی استاندارد و کیفیت» با

ویژه‌نامه
استاندارد

ایران

مهر ۱۴۰۱

استاندارد

در دولت سیزدهم

تعداد کرسی
بین المللی سازمان
استاندارد

۳۹۸
عضویت

تعداد
استانداردهای
ملی ایران

۳۴,۸۰۰
مورد

رتبه ایران
در بین ۱۶۷ کشور
عضو ایزو

۲۲
رتبه

تعداد
استاندارد ملی
در یک سال اخیر

۹۹۰
مورد

بدهی
۴,۵ ساله

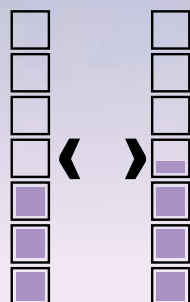
ایران به سازمان های بین المللی
تابعه ایزو تسویه شد

**اهم اقدامات
در ماه های اخیر**

- بازنگری استاندارد بنزین یورو ۵
- بازنگری استاندارد گاز طبیعی
- بازنگری استاندارد نفت کوره
- بازنگری اساسی استاندارد ملی برنج
- تدوین ۱۰ استاندارد تکلیفی در زمینه مدیریت پسماند
- اجباری شدن استاندارد خدمات پس از فروش خودرو
- اجباری شدن استاندارد لوازم خانگی
- اجباری شدن استاندارد خدمات پستی و گردشگری
- اجباری شدن استاندارد ۵ خودرو ضعیف و غیرایمن
- اجرای طرح کنترل و پایش وزنی فرآورده های تولیدی کشور در ۱۴ شهر
- اجباری شدن استاندارد آموزش و پرورش، توانبخشی، اماکن ورزشی

نمونه گیری از
۶۹۹ برند کالایی
در طرح دوم

۳۹,۶٪
کم فروشی

۴۱,۶٪
کم فروشی

نمونه گیری از
۳۶۵ برند کالایی
در طرح اول

تصمیمات سازمان ملی استاندارد، فصل الخطاب است

■ سیدرضا فاطمی امین ■
وزیر صنعت، معدن و تجارت

یکی از سازمان‌ها و مجموعه‌های اثرگذار در کشور، سازمان ملی استاندارد است، این مجموعه می‌تواند در حوزه‌های مختلف از کالا گرفته تا خدمات، نظرات کارشناسی و علمی بدهد و بر اساس وضعیت کشور، تولید، شرایط بین‌الملل و سایر موارد دخیل، استانداردهای

بین‌المللی و بومی تعریف کند. بر این اساس تصمیمات سازمان ملی استاندارد فصل‌الخطاب است و باید نظرات این سازمان از سوی همه تولیدکنندگان اعمال شود و در این حوزه هیچ کوتاهی و قصوری قابل قبول نیست. سازمان ملی استاندارد

رعایت کنند و هیچ اهمالی نداشته باشند. بر این اساس در تمام جلسات و نشست‌ها از تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی خواسته‌ایم که به مقوله کیفیت و ارتقای استاندارد کالاهای خود توجه کنند. بخصوص اینکه رهبر معظم انقلاب اوایل سال گذشته به مقوله کیفیت اشاره و تأکید کردند که مردم از کیفیت برخی از کالاها از جمله خودرو راضی نیستند. از همین رو تمام بخش‌ها بایستی تلاش کنند که شاهد ارتقای کیفیت کالاهای تولید داخل باشیم تا در راستای آن بتوان مردم را به خرید کالاهای ایرانی تشویق کرد.

مرجع اصلی کیفیت در کشور است و به طور قطع وزارت صنعت، معدن و تجارت از سازمان ملی استاندارد پشتیبانی می‌کند و نظرات این سازمان در تمام بخش‌های تولید و خدمات لحاظ خواهد شد. همه تولیدکنندگان موظف هستند که ضوابط سازمان ملی استاندارد را

اقدامات سازمان ملی استاندارد قابل تقدیر است

■ سید جواد ساداتی نژاد ■
وزیر جهاد کشاورزی

اقدامات و برنامه‌های سازمان ملی استاندارد ایران در خصوص دیپلماسی کیفیت و تسریع در ترخیص کالاهای اساسی و تسهیل تجارت قابل تقدیر است. به طور معمول در ابتدای هر سال با دیپوی کالا در گمرکات مواجه بودیم و این امر بشدت برای بخش‌های مختلف بخصوص تولیدکنندگان چالش ایجاد می‌کرد ولی در

مقطع فعلی و با آغاز به کار فعالیت دولت سیزدهم، سازمان ملی استاندارد ایران در ترخیص کالای اساسی و مورد نیاز مردم، اقدامات اساسی و بموقعی را انجام داده است به نحوی که دیپوی کالاها در بنادر کشور به حداقل رسیده است. برای آنکه روند ترخیص کالاهای اساسی در بنادر سرعت بیشتری

روی کشتی و حمل یکسره کالا در شرایط خاص که اکنون از سوی این مجموعه انجام می‌شود، ارزشمند است. این اقدام جهادی در دوره تحولی سازمان ملی استاندارد ایران ضمن صرفه‌جویی در زمان، سبب کوتاه شدن زمان ترخیص و کاهش هزینه‌ها می‌شود. البته باید تأکید کنم که وزارت جهاد کشاورزی نتایج آزمون سازمان استاندارد را قبول دارد چرا که این روند به صورت کاملاً تخصصی پیگیری می‌شود. از همین رو باید عنوان کرد که وزارت جهاد کشاورزی صددرصد به توان، پتانسیل و فعالیت‌های تخصصی که در سازمان ملی استاندارد ایران صورت می‌گیرد، اعتماد دارد.

پیدا کند، لازم است دیپلماسی کیفیت بین دستگاهی، برقرار شود. سازمان ملی استاندارد در تلاش است که شرایط ترخیص کالا از بنادر را با رعایت تمام الزامات استاندارد تسهیل کند از همین رو عدم انجام آزمایش‌های مشابه که سبب صرفه‌جویی در زمان و هزینه می‌شود، بسیار اثرگذار است. در این میان نمونه‌برداری

اهتمام به زبان فارسی رسالت فرهنگی سازمان استاندارد

■ غلامعلی حداد عادل ■
عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

اهتمام به زبان فارسی از مهم‌ترین رسالت‌های فرهنگی سازمان ملی استاندارد ایران است از همین رو این مجموعه می‌تواند فصل مشترکی از همکاری‌ها را با فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی تعریف کند. در سایه همکاری‌های مشترک می‌توان به دستاوردهای قابل توجهی در حوزه

زبان و ادبیات فارسی دست یافت. بنابراین موضوعات مشترک کاری زیادی برای همکاری با سازمان ملی استاندارد وجود دارد. با توجه به اینکه حوزه‌های مشترک دو سازمان متعدد است می‌توان در بخش‌های مختلف موضوعات ملی و بین‌المللی تعریف کرد، بخصوص

و اصطلاح‌شناسی، همکاری پژوهشگاه استاندارد با پژوهشگاه واژه‌گزینی، به کار بستن مصوبات فرهنگستان در استانداردهای ملی و نقش سازمان استاندارد در گسترش و ترویج واژه‌های مصوب فرهنگستان از جمله همکاری‌های مشترکی است که می‌توان در فصل جدید فعالیت سازمان ملی استاندارد تعریف کرد. فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی از هر گونه همکاری با سازمان ملی استاندارد استقبال می‌کند و در این خصوص از ایده‌ها و نظرات کارشناسان این مجموعه استقبال می‌کند.

در استاندارد بین‌المللی می‌تواند نویسه‌گردانی فارسی، زبان اشاره ایرانی و نام برخی از گویش‌های ایران باشد. اگر بحث و گفت‌وگو و همچنین تبادل نظر در این حوزه صورت گیرد می‌توان به نتایج اثرگذاری دست یافت. برگزاری دوره‌های آموزش واژه‌گزینی

علامت استاندارد نشان مقدس برای هر ایرانی

■ اصغر جهانگیر ■

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

اگر بخواهیم وظایف سازمان ملی استاندارد را به طور کلی مورد اشاره قرار دهیم باید بگوییم که استاندارد، پیشگیری از تخلفات، پیشگیری از بی‌قانونی و پیشگیری از خروج اعتدال است. از همین رو با رعایت الزامات استاندارد کالاها و خدمات، سطح کیفیت زندگی مردم افزایش پیدا

می‌کند. یکی از بزرگترین اقدامات استاندارد کاهش هزینه برای کشور است و بسیاری از سرمایه‌گذاری‌های موفق در سایه اطمینان به نشان استاندارد انجام می‌گیرد. بر این اساس نشان استاندارد، سرمایه کشور است و باید از آن به‌عنوان نشان مقدس یاد کرد. ضرورت دارد از

نشان استاندارد مراقبت کرد تا خدشه‌ای به آن وارد نشود به طوری که نباید در سایه ملاحظات نسبت به آن بی‌توجه بود تا چرخه اقتصاد به‌صورت معیوب به کار خود ادامه دهد. نکته دیگر این است که در مقطع فعلی موضوعی به نام استاندارد رفتاری تعریف کنیم تا آنگاه افراد بتوانند

خود را با آن بسنجند و مطابق آن عمل کنند. قوه قضائیه می‌تواند با کمک استانداردها، یکسری رفتارها را بازنگری و بازمهندسی کند تا با شفاف‌سازی، تا حد ممکن وقوع جرم در جامعه کاهش پیدا کند. لازم است با همکاری متقابل بستری برای از بین بردن جرم و تخلف ایجاد کنیم که این اقدام با بازسازی رفتارها محقق خواهد شد. با شروع دوره جدید تحولی در دولت مردمی سیزدهم به وجود آمده و روز به روز ارتقای ایمنی سیستمی در جهات مختلف از جمله سازمان ملی استاندارد ایران مشاهده می‌شود.

ارتقای کیفیت کالاها با رعایت استانداردها

■ معصومه پاشایی بهرام ■

عضو هیات رئیسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی

استاندارد کالا و خدمات یکی از مسائل زیربنایی است که تمام کشورها برای ارتقای کیفیت محصولات و خدمات خود از آن بهره‌مند می‌شوند، هر کشوری که در عرصه داخلی و بین‌المللی نسبت به ارائه کالا و خدمات اقدام می‌کند باید حساسیت دوچندان نسبت به استاندارد داشته باشد. زمانی که استانداردها در

سطح بالایی باشد و تولیدکنندگان ملزم به اجرای استانداردها باشند، کیفیت کالاهای داخلی و صادراتی افزایش پیدا می‌کند و در پی آن می‌توان بازار داخلی را از واردات کالا از سایر کشورها حفظ و حضور کالاهای ایرانی را در سایر کشورها تقویت کرد. بر این اساس سازمان ملی استاندارد برای تحقق اهداف یاد

شده بسیار اثرگذار است. از طرفی ضرورت دارد سازمان ملی استاندارد در مقطع فعلی به سمت درجه‌بندی استاندارد کالاها به منظور رعایت حقوق مصرف‌کنندگان برود و همچنین افزایش سهم ایران در تجارت جهانی در حوزه استاندارد حلال الزامی است. ورود جدی سازمان استاندارد به موضوع خودرو هم از جمله مواردی است

که این سازمان باید مجدانه پیگیری کند. این روزها شاهد هستیم که رعایت استانداردهای ۸۵ گانه موجب توقف خط تولید خودروهایی مانند تیبا، سمند و... شده است. لذا رعایت استانداردها و جلوگیری از هر گونه توجیه برای به تأخیر انداختن استانداردهای الزامی جایز نیست، با فرایندی که سازمان ملی استاندارد در مورد خودرو پیش گرفته می‌توان امیدوار بود که در آینده کیفیت خودروهای داخلی ارتقا پیدا کند. استانداردها باید در تمام خودروهای تولیدی رعایت و در این حوزه نباید با خودروسازان مماشات شود تا خودروسازان ملزم شوند کیفیت خودروهای خود را افزایش دهند.

استانداردها بر اساس همکاری و تعامل بنا نهاده شده است

■ سید محمود هاشمی ■

رئیس مرکز ملی تأیید صلاحیت ایران

امروزه بر اساس قوانین بین‌المللی و رقابت‌های تنگاتنگ تجاری فرامرزی، اصل کلی تجارت و ارائه خدمات در شرایط برابر است. این مهم از سوی نهادهای تأیید صلاحیت کشورها و از طریق ترتیبات و توافقنامه‌های بین‌المللی فیما بین به منظور پشتیبانی از فرایندهای قانونمند تجارت و ترویج اعتماد در بازار احصا می‌شود

که با تأیید صلاحیت نهادهای ارزیابی انطباق همچون شرکت‌های بازرسی صلاحیت فنی و سیستمی لازم و مورد پذیرش برای انجام یک فعالیت خاص و انطباق با کیفیت مورد نظر، تحت ارزیابی و تأیید قرار می‌گیرند. در این راستا مرکز ملی تأیید صلاحیت ایران با فراهم کردن شرایط برای عضویت در مجامع بین‌المللی

ذیربط و پذیرفته شدن در ترتیبات بین‌المللی شناسایی چندجانبه و متقابل را ایجاد کرده است. همچنین با توجه به تعهد و التزام به رعایت الزامات بین‌المللی و افزایش همکاری‌های بین‌المللی و اطمینان از رعایت بی‌طرفی، مرکز ملی تأیید صلاحیت واحد بازرسی نسبت به تدوین و به روزآوری روش‌های اجرایی مرتبط

مانند روش اجرایی تأیید صلاحیت نهادهای ارزیابی انطباق و دستورالعمل شناسایی مخاطرات بی‌طرفی و استقلال بر اساس استاندارد الزامات برای نهادهای تأیید صلاحیت که نهادهای ارزیابی انطباق را تأیید صلاحیت می‌کنند، کرده است. آنچه که حائز اهمیت است، آن است که سیستم تمامی استانداردها بر اساس همکاری و تعامل بنا نهاده شده است. ما متحد هستیم تا برای اهداف مشترکمان «چشم‌انداز مشترک برای جهانی بهتر» همکاری کنیم. به همین منظور و در راستای پاسخگویی بهتر به نیاز کشور و همچنین گسترش تعاملات منطقه‌ای و بین‌المللی، مرکز ملی تأیید صلاحیت ایران اقدامات پرشماری را انجام داده است.

ویژه‌نامه
استاندارد

ایران

مهر ۱۴۰۱

در گفت‌وگو با رئیس سازمان ملی استاندارد ایران:

سازمان ملی استاندارد ایران، وکیل مردم است

کشوری که نتواند کالا و خدمات کیفی ارائه و صادر کند، آن کشور بازار هدف و حتی بازار داخلی خود را از دست می‌دهد

منزله افزایش فروش است. اگر غیر از این اتفاق بیفتد هر دو سر معادله با چالش جدی مواجه می‌شود، چرا که در نهایت مردم از خرید کالای غیرکیفی امتناع می‌کنند. در این فرایند، سازمان ملی استاندارد ایران وکیل مردم در زمینه نظارت بر ادای حقوق اجتماعی است؛ این حقوق شامل این می‌شود که یک، مردم حق دارند از کالا و خدمت با کیفیت استفاده کنند. دوم، این است که مردم حق رضایت از خدمات؛ سوم حق ایمنی؛ چهارم حق سلامت و پنجم حق محیط زیست سالم را دارند. کیفیت کالا و خدمات مفهوم چندبعدی دارد که می‌تواند به صورت مستقیم بر اقتصاد، رضایت مردم، رضایت عمومی و... اثر بگذارد. در این میان باید عنوان کنیم که در سازمان ملی استاندارد ایران، در حوزه استانداردسازی بر پایه الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت حرکت می‌کنیم و در بخش تأیید صلاحیت به روش‌های فنی و تخصصی عمل می‌کنیم و در حوزه اندازه‌شناسی، اوزان و مقیاس‌ها به سبک علمی و در حوزه انطباق هم کالاهای با استانداردهایی که طی سال‌های گذشته و اکنون از سوی کارشناسان، نخبگان، فرهیختگان و صاحبان علم تهیه شده، تطبیق می‌دهیم. استاندارد برای ارتقای کیفیت زندگی مردم است و به همین جهت تمام سعی سازمان ملی استاندارد ایران در دولت سیزدهم این است که پیاده‌سازی استانداردها به‌خوبی انجام شود تا هم در بازار داخل و هم در بازارهای صادراتی، مردم از کالای ایرانی و کیفیت آن رضایت صددرصدی داشته باشند.

یکی از حوزه‌هایی که اخیراً سازمان ملی استاندارد ایران در آن ورود کرده و اهمیت بسزایی دارد، استانداردسازی خدمات دولتی و خصوصی است. در این بخش چه اتفاقاتی جدیدی خواهد افتاد؟

در برنامه تحولی که سازمان ملی استاندارد ایران در دولت مردمی سیزدهم آغاز کرد، تصمیم بر آن شد که فعالیت این مجموعه در بخش‌های مختلف که حتی در قانون به آن اشاره شده، توسعه پیدا کند از همین رو استانداردها در حوزه خدمات هم دیده شد. بر این اساس از اوایل سال جاری، در ۱۰ حوزه جداگانه در بخش خدمات که شامل خدمات شهری، خدمات گردشگری، خدمات آموزشی، خدمات حاکمیتی، خدمات عمومی، خدمات اجتماعی، خدمات الکترونیکی، خدمات تجاری، خدمات ورزشی و خدمات پستی است ورود کردیم. بر مبنای اولویت‌های کشور بخش‌های یاد شده به‌صورت جدی در دستور کار قرار گرفته است. لازم است که سازمان ملی استاندارد ایران با هدف اعتمادسازی و اعتماد آفرینی، استانداردسازی خدمات را دنبال و پیاده‌سازی کند. البته خدمات طیف وسیعی را شامل می‌شود، بعد از آنکه در ۱۰ حوزه عنوان

برای آنکه کالای ایرانی در بازار داخل و خارج، مقبول واقع شود و بتواند با کالاهای مشابه خارجی رقابت داشته باشد به یک موضوع مهم و حیاتی نیاز دارد و آن کیفیت است. زمانی کیفیت یک کالا می‌تواند ارتقا پیدا کند که تولیدکنندگان به مقوله استاندارد توجه کنند و بدانند که شرط فروش بیشتر و کسب رضایت مردم رعایت استانداردها است. زمانی که چنین امری بین تولیدکنندگان نهادینه شود شاهد توسعه پایدار اقتصادی خواهیم بود. در این باره با مهدی اسلام پناه، رئیس سازمان ملی استاندارد ایران گفت‌وگویی انجام دادیم که از نظرتان می‌گذرد.

مشابه خود رقابت کند، به آن معنا است که کالای صادراتی به جهت کیفیت مشکلاتی دارد. با این اوصاف، استانداردها، استانداردسازی و مقررات فنی و کیفیت اثر مستقیم بر تولیدات صنعتی و غیرصنعتی دارد. زمانی که کشوری نتواند کالا و خدمات کیفی ارائه و صادر کند، آن کشور بازار هدف و حتی بازار داخلی خود را از دست می‌دهد از همین رو سازمان ملی استاندارد ایران در تلاش است تا با اعمال استانداردها و نظارت بر اجرای آنها، فضایی را فراهم کند که کیفیت کالا و خدمات در ایران افزایش پیدا کند و کالای ایرانی بیش از گذشته قابل رقابت با کالاهای مشابه خارجی باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران برای کسب رضایت مردم چه فعالیت‌هایی را می‌تواند انجام دهد؟

سازمان ملی استاندارد ایران در دو سر معادله عرضه و تقاضای کالا و خدمات است. اگر تولیدکننده استانداردها را رعایت و حتی به سمت ارتقای سطح استاندارد محصولات خود حرکت کند، در حقیقت خودش برنده است، چرا که در این معادله می‌تواند رضایت مشتریان را کسب کند. در سمت عرضه نیز قاعدتاً چنین امری حاکم است، وقتی مردم کالای کیفی خریداری می‌کنند، آن کالا در سبد خرید مردم قرار می‌گیرد و این امر برای تولیدکننده به

سازمان ملی استاندارد ایران در دو سر معادله عرضه و تقاضای کالا و خدمات است. اگر تولیدکننده استانداردها را رعایت و حتی به سمت ارتقای سطح استاندارد محصولات خود حرکت کند، در حقیقت خودش برنده است، چرا که در این معادله می‌تواند رضایت مشتریان را کسب کند

کشورهای توسعه یافته به مبحث استاندارد نگاه ویژه‌ای دارند و معتقدند با رعایت کامل استانداردها می‌توان به رشد اقتصادی ادامه داد، حال در ایران سازمان ملی استاندارد ایران چه جایگاهی دارد و آیا توانسته بر رشد صنعتی، افزایش صادرات و رضایت مردم اثرگذار باشد؟

سازمان ملی استاندارد ایران نقش پررنگی در اقتصاد کشور دارد و باید اینگونه گفت که استاندارد بر تمام بخش‌ها از کالا گرفته تا خدمات نقش آفرین است. این مجموعه می‌تواند در زمینه تولید، صادرات، ارتقای صنعتی، افزایش رقابت پذیری، توجه به خواست مردم و رونق بازار اثرگذار باشد. بنابراین، این امر یک مزیت محسوب می‌شود، چرا که می‌توان با رعایت استانداردها به توسعه صنعتی، رشد اقتصادی و کسب رضایت مردم دست یافت. برای آنکه رشد اقتصادی محقق شود به سه موضوع سرمایه، نیروی کار، پیشرفت‌های فنی و تکنیکی نیاز داریم، لذا در این حوزه باید به سمت استانداردسازی تولید صنعتی و غیرصنعتی برویم تا نتیجه مطلوب حاصل شود. قاعدتاً چنین امری می‌تواند باعث افزایش بهره‌وری، کارایی و رقابت شود. نکته دیگری که باید به آن پرداخت شعاع سال ۱۴۰۱ «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال آفرین» است. وقتی اقتصاد فناورانه در کشور شکل گرفته و تجارت را با مبحث دانش‌بنیان گره می‌زنیم باید زیرساخت‌های آن را نیز فراهم کنیم. لذا در دوره تحولی که سازمان ملی استاندارد ایران طی می‌کند مباحث جدید به ساختارهای استاندارد اضافه می‌شود تا برآیند آن رشد و توسعه در تمام ابعاد اقتصادی باشد.

در سازمان ملی استاندارد توسعه محصول و خدمات بر مبنای نیاز است، در مقوله دانش‌بنیان بسیاری از شرکت‌ها لازم است استانداردسازی شوند و استانداردسازی باید در اختیار فروش و تولید قرار بگیرد تا اشتغال ایجاد شود. طبق بررسی‌های کارشناسی صورت گرفته، استانداردها به‌صورت مستقیم بر تولید ناخالص داخلی اثر می‌گذارد، چنین امری نشان می‌دهد که اگر به سمت اقتصاد فناورانه حرکت کنیم و استانداردها به حمایت از تکنولوژی سوق داده شوند، مزایای آن برای کشور پرشمار خواهد بود. به‌عنوان مثال وقتی کالایی صادر می‌شود و آن کالا نتواند با

ویژه‌نامه
استاندارد

ایران

مهر ۱۴۰۱

در برنامه تحولی که سازمان ملی استاندارد ایران در دولت مردمی سیزدهم آغاز کرد، تصمیم بر آن شد فعالیت این مجموعه در بخش‌های مختلف که حتی در قانون به آن اشاره شده، توسعه پیدا کند از همین رو استانداردها در حوزه خدمات هم دیده شد

شده در قالب خرید از بازار بوده است. در طرح دوم که در محل کارخانه‌های تولیدی اجرایی شد، گستردگی کالاها بیشتر شد و در نمونه‌برداری از ۶۹۹ نمونه برسد، کم‌فروشی ۳۹۶ درصدی احصا شد که به نوعی تأیید کننده آمارهای مرحله نخست طرح بود. این طرح ادامه خواهد داشت و مقطعی نخواهد بود و اکنون در مرحله سوم این طرح هستیم و قرار است به‌صورت ماهانه از استان‌ها به سازمان ملی استاندارد گزارش ارسال شود.

یکی از حوزه‌هایی که استانداردهای آنها همواره پرسرود بوده خودرو و بنزین است، در این خصوص و با وجود فشارهایی که آورده می‌شود، سازمان ملی استاندارد ایران چه دیدگاهی دارد؟

عمل به قانون و رفع گلابه‌های مردم در صنعت خودرو در دستور کار سازمان ملی استاندارد است و در نتیجه اعمال استانداردها، ۵ خودروی ضعیف، پرمعیب و خیلی ضعیف از خطوط تولید خارج شده است. تیبیا ۱ و ۲، ساینا، ۴۰۵، جی‌ال‌ایکس و سمند از جمله این خودروها هستند، علاوه بر این تولید پراید نیز از سه سال قبل متوقف شده است. استانداردهای ۸۵ گانه‌ای که در ایران برای خودروسازی در نظر گرفته شده است سختگیرانه نیست. در بسیاری از کشورها، شاهد استانداردهای سختگیرانه تری هستیم و در بعضی موارد حتی استانداردهای کارخانه‌ای هم اعمال می‌شود. در حال حاضر ۱۶۰ قطعه خودروسازی شامل استاندارد اجباری است اما هنوز هم بسیاری از قطعات، استاندارد اجباری ندارند. سازمان استاندارد برای کنترل، نظارت و پایش کیفیت بنزین داخلی و وارداتی وظیفه قانونی دارد؛ در این رابطه هیچ دری به روی ما بسته نیست و هیچ قدرتی یاری مقابله با قانون را ندارد. بنابراین طبق قانون هوای پاک، وزارت نفت مکلف به رعایت استانداردهای بنزینی داخلی و وارداتی است و باید استاندارد ملی یورو ۵ را با کمک سازمان ملی استاندارد تدوین کند که البته تدوین و برای اجرا ابلاغ شده است. اخیراً محموله‌های بنزین وارداتی را به طور کامل کنترل کردیم و در مواردی که ایرادات محرز شد، اجازه ورود ندادیم. بر این اساس باید گفت که بازنگری استاندارد گاز طبیعی، بازنگری استاندارد نفت کوره، همچنین تدوین ۱۰ استاندارد تکلیفی در زمینه مدیریت پسماند، به روزرسانی ۱۰ استاندارد از استانداردهای ۸۵ گانه خودرویی و بازنگری اساسی استاندارد ملی بنزین از جمله اقدامات انجام شده در ماه‌های اخیر است. با توجه به وضعیت موجود بایستی موارد مورد اشاره در دوره تحولی سازمان ملی استاندارد ایران مورد توجه قرار گیرد.

تغییر رویه‌ای که در حوزه استانداردسازی صورت گرفته باعث شده که ایران در جایگاه بین‌المللی ارتقا پیدا کند؟

کشور ایران جزو ۵ کشور صاحب عنوان در استانداردسازی است که ۳۹۸ کرسی بین‌المللی دارد و در جدیدترین رتبه‌بندی استاندارد، رتبه ایران در میان ۱۶۸ کشور عضو ایزو از ۲۶ به ۲۲ ارتقا پیدا کرده است. سازمان ملی استاندارد ایران سازمانی ۱۰۰ ساله است، این سازمان جزء نخستین سازمان‌هایی است که قبل از ایزو شکل گرفته و جزء پنج کشور اولی بود که به سازمان بین‌المللی استانداردسازی جهان پیوست. **یکی از چالش‌هایی که طی سال‌های اخیر مردم با آن مواجه بودند، کم‌فروشی برخی از برندها بود. سازمان ملی استاندارد در این حوزه ورود کرد و گزارش‌هایی هم اعلام کرد، در این خصوص چه اقداماتی صورت گرفته است؟**

متأسفانه پس از تصمیم شجاعانه دولت سیزدهم در جراحی اقتصادی و اصلاح یارانه‌ها، شاهد کم‌فروشی‌ها در سطح عرضه بودیم و حال امروز این امر به یکی از مطالبات اصلی جامعه تبدیل شده است. مصادیق این کم‌فروشی‌ها در کالاهایی همچون چپیس و پفک و مواد شوینده گرفته تا جایگاه‌های بنزین، سی.ان.جی، نان کیلویی و کارخانجات تولیدی نیز قابل مشاهده است و به کالاهایی همچون خودرو، فولاد، میلگرد و سیمان نیز رسیده است. در آخرین رصد این سازمان از صنایع کشور که پیوست تکنیکال و آزمایشگاهی نیز دارد، مشخص شد که میزان کم‌فروشی محصولات مختلف کاهش یافته است. البته از ابتدای امسال طرح کنترل و پایش وزنی فرآورده‌های تولیدی کشور در سطح وسیع و ابتدا از ۱۴ استان در محصولات غذایی و محصولات مرتبط با موضوع یارانه اجرایی شد. در همین راستا با نمونه‌گیری از ۳۶۵ نمونه برسد کالایی ۴۱۶ درصد کم‌فروشی برای کالاها احصا شد و پایش‌های انجام

شده، استانداردها تعریف و ابلاغ شد، در سایر حوزه‌ها ورود خواهیم کرد.

چه زمانی استانداردسازی خدمات پیاپی می‌شود و مردم می‌توانند این امر را در زندگی روزمره خود ببینند؟

استانداردسازی خدمات بر حسب اولویت در حال انجام است؛ به‌عنوان مثال استانداردسازی آموزشی با کمک آموزش و پرورش در مقطع ابتدایی شروع شده است. در حوزه اماکن گردشگری و ورزشی هم با همکاری وزارتخانه مربوطه در حال استانداردسازی و رتبه‌بندی هستیم. در حوزه توانبخشی و رفاه اجتماعی و سایر موضوعات مرتبط فعالیت ما آغاز شده است.

استانداردسازی خدمات در دو حوزه خدمات پس از فروش خودرو و لوازم خانگی هم دیده شده است؟

بله، در این دو بخش هم ورود کردیم. خدمات پس از فروش خودرو در لیست استانداردهای اجباری قرار گرفته و تا پایان سال و در جلسه بعدی شورای عالی استاندارد، خدمات پس از فروش لوازم خانگی نیز مشمول استاندارد اجباری خواهد شد. توسعه استانداردها و وضع استانداردهای دقیق‌تر لوازم خانگی در حوزه ارائه خدمات و فناوری در حال انجام است. واحدهای تولیدی برای رقابت در داخل و بازارهای صادراتی نیاز به ارتقای کیفیت دارد. تدوین استانداردهای جدید در حوزه ارتقای فناوری لوازم خانگی با کمک تولیدکنندگان در حال انجام است. برای مثال در بخش کولرهای آبی با همکاری تولیدکنندگان، استانداردهایی تعریف شده است. در حال حاضر واحدهایی قوی‌تر در بخش تحقیق و توسعه ایده‌های خود را برای تدوین استانداردها ارائه می‌کنند. اما تدوین استانداردها یک فرایند دارد و ۶ تا ۹ ماه طول می‌کشد. بنابراین بخشی از استانداردها تا پایان سال و بخشی در سال آینده تعریف می‌شود.

سال‌های متمادی بود که سازمان ملی استاندارد در برابر ارتقای کیفیت کوتاه می‌آمد و برخی از قوانین مصوب را نادیده می‌گرفت، اما در دوره تحولی سازمان ملی استاندارد در دولت سیزدهم، ماماشات‌ها کنار گذاشته شده و هدف عالی، ارتقای سطح استانداردهای کشور و ارائه کالا و خدمات کیفی به مردم است. در این باره با احسان ساده، معاون ارزیابی کیفیت سازمان ملی استاندارد گفت‌وگویی انجام دادیم که در ادامه می‌آید.

نقش سازمان ملی استاندارد در کیفی‌سازی کالا و خدمات چیست و آیا این مجموعه می‌تواند بر اقتصاد کشور اثرگذار باشد؟

باید به سازمان ملی استاندارد نگاه فرابخشی داشت، یعنی مأموریت این سازمان فراتر از مأموریت تخصصی و آزمایشگاهی است. اعتقاد داریم استاندارد زیربنای فعالیت‌های اقتصادی و تجاری است، به نحوی که در مبادله تجاری ایران با سایر کشورها و حتی فروش کالا در بازار داخل، یکی از مشخصه‌های بارز کالا بحث فنی، کیفیت و خدمت است. به‌عنوان مثال سفارشی داده می‌شود مبنی بر اینکه به فلزی نیاز است که مشخصات خاصی را دارا باشد، بر اساس علم استاندارد و کیفیت، مشخصه‌های کیفی و فنی گذاشته شده و در نهایت کالایی که به مرحله عرضه می‌رسد مقبول مصرف‌کننده داخلی و خارجی واقع می‌شود؛ لذا نظام استاندارد، خانواده بزرگی است که در این حوزه تولیدکنندگان، واردکنندگان، بخش خصوصی، دولت، خبرگان دانشگاهی و... حضور دارند و همه این موارد شاکله کیفیت کالا و خدمات را شکل می‌دهند. به استناد قانون، محوریت و دستگاه ناظر این موضوع سازمان ملی استاندارد است. ماده ۳ قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد به صراحت می‌گوید سازمان ملی استاندارد مرجع رسمی و حاکمیتی سیاستگذاری و حسن نظارت بر نظام استاندارد است و مسئولیت کنترل کیفیت کالاهای تولید داخلی، خدماتی که به کشور وارد و کالاهایی که از کشور صادر می‌شود را برعهده دارد.

این امر نشان می‌دهد سازمان ملی استاندارد یک سازمان مرجع و حاکمیتی در تعیین استاندارد کالا و خدمات است. در چنین شرایطی مردم هم بهره‌مند از نظام استاندارد کالا و خدمات هستند. به‌طور قطع ارتقای کیفیت کالا و خدمات به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی مردم اثر می‌گذارد. از آنجا که نظام استاندارد فعالیت خود را علمی، دقیق، سالم و شفاف انجام می‌دهد، نهایت مزیت و انتفاع

از آنجا که نظام استاندارد فعالیت خود را علمی، دقیق، سالم و شفاف انجام می‌دهد، نهایت مزیت و انتفاع آن نصیب مردم می‌شود؛ چراکه مردم می‌توانند شاهد خدمات استاندارد و کالای سالم و کیفی باشند

ویژه‌نامه
استاندارد

ایران

مهر ۱۴۰۱

۱۰

آن نصیب مردم می‌شود؛ چراکه آنها می‌توانند شاهد خدمات استاندارد و کالای سالم و کیفی باشند. سازمان ملی استاندارد به صورت جدی وارد استانداردسازی خدمات مختلف همچون گردشگری، آموزش، مالی، رفاهی، حمل‌ونقل و... شده است. همان‌گونه که کالای بی‌کیفیت می‌تواند جان مردم را به خطر بیندازد، خدمات نامناسب نیز می‌تواند خطرآفرین و چالش‌زا باشد.

چرا در این مدت به استانداردسازی خدمات توجه نشده و بعضاً تصور همه بر این است که سازمان ملی استاندارد تنها بر وضعیت خودرو نظارت می‌کند؟

اعتقاد داریم در حوزه استاندارد بخصوص در ۸ سال دولت گذشته، یک عقب‌ماندگی تاریخی وجود دارد. در بازه زمانی که می‌توانستیم کارهای بزرگ، مؤثر و ماندگاری انجام دهیم، شاهد این بودیم که دولت وقت با بی‌توجهی

پستی و پزشکی و توانبخشی انجام شده است. دامنه این اتفاق در حال گسترش و افزایش است. اعتقاد داریم خدمات محدود به بخش خصوصی نیست بلکه باید بخش دولتی (خدمات حمل‌ونقل مانند تاکسیرانی و...) را هم شامل شود. تمام خدمات باید استاندارد تعریف شده خود را داشته باشند، یعنی مشخصه‌های فنی برای آن تدوین شود و سپس سازمان ملی استاندارد که متخصص است بر این موارد نظارت کند. از طرفی در قانون به سازمان ملی استاندارد اجازه داده شده هر مجموعه‌ای که صحیح و بهینه کار نمی‌کند، نام آن عنوان شود. قانونگذار با هدف شفافیت چنین موضوعی را دیده است.

در کشورهای توسعه‌یافته مقوله استاندارد چگونه دنبال می‌شود؟

در همه کشورها نهادی همچون سازمان ملی استاندارد وجود دارد. در حوزه استاندارد

معاون ارزیابی کیفیت سازمان ملی استاندارد ایران عنوان کرد

جبران ۸ سال عقب‌ماندگی استاندارد کشور

ایران پیشنهاد دیپلماسی استاندارد کیفیت را در مجمع عمومی ایزو مطرح کرد و مورد استقبال ۱۲۰ کشور قرار گرفت

۴ فعالیت اصلی دنبال می‌شود که یکی از آنها استانداردسازی است که این امر به منزله تدوین استانداردها و مقررات فنی و ضوابط است. دومین فعالیت ارزیابی، انطباق است که در بازرسی‌ها مشخص خواهد شد آیا استاندارد کالا و خدمات به صورت واقعی اجرایی می‌شود یا خیر. سومین موضوع، تأیید صلاحیت‌ها و دیگری اندازه‌شناسی است. در ایران چنین فرآیندی وجود دارد اما ممکن است در برخی از کشورها به شکل و شمایل دیگری یا در قالب‌های دیگری موارد یادشده پیگیری شود. در ایران سازمان ملی استاندارد شأن و منزلت زیادی دارد و بر اساس چارت اداری زیرمجموعه نهاد ریاست‌جمهوری است و این امر نشان می‌دهد جمهوری اسلامی ایران به استانداردسازی کالاهای و همچنین ارائه خدمات مناسب به مردم اهمیت زیادی می‌دهد. سیاستگذاران جایگاه بسیار خوبی را برای سازمان ملی استاندارد تعیین کردند و همین امر کمک می‌کند این مجموعه با تمام قوا در مباحث استاندارد ورود کند و مطالبه‌گر باشد.

سازمان ملی استاندارد در حوزه بین‌الملل چه فعالیت‌هایی دارد؟

در مجمع عمومی ایزو که با حضور نمایندگان بیش از ۱۲۰ کشور عضو و چند سازمان منطقه‌ای و بین‌المللی (۲۸ شه‌ریور تا یک مهرماه) در ابوظبی برگزار شد، ایران پیشنهاد دیپلماسی استاندارد کیفیت را داد. بر این اساس کشورها می‌توانند در مشخصه‌های فنی به توافق‌هایی برسند و این توافق‌ها پایه تجارت شود، یعنی اگر کشوری کالایی را با تأیید ارزیابی کیفیت صادر کرد، کشور مقصد بدون بررسی مجدد صلاحیت آن کالا را تأیید کند. این امر از آنجا که باعث تطبیق استاندارد کشورها می‌شود، در نهایت تسهیل تجارت را به ارمغان خواهد آورد. این پیشنهاد مورد توجه اعضا قرار گرفت. با توجه به این توضیحات مشخص است ایران در عرصه بین‌الملل فعالانه عمل می‌کند و اثرگذار است.

از آن عبور کرده است. لذا هم‌اکنون این عقب‌ماندگی مورد نقد جدی مردم است چراکه در این سال‌ها نتوانستند شاهد کالای کیفی و مطلوب باشند. نمونه بارز این امر، خودروهای داخلی است. سال گذشته رهبر معظم انقلاب بیان کردند کیفیت خودروهای داخلی مناسب نیست و مردم از این وضعیت رضایت ندارند. این فرمایش کاملاً صحیح است چراکه در سال‌های گذشته به مقوله کیفیت خودرو به خوبی پرداخته نشده است. عدم نگاه فرابخشی دولت گذشته هم سبب شد موضوع استانداردسازی کالا و خدمات، پرننگ دیده نشود. نظام استاندارد در بخش‌های مختلف اثرگذار است، از همین رو تأکید می‌کنم زمانی استانداردها به خوبی پیاده‌سازی می‌شوند که تمام دستگاه‌ها، سازمان ملی استاندارد را همراهی کنند. در قانون فرآیند توسعه نظام استاندارد مصوب سال ۱۳۹۶، از سازمان ملی استاندارد خواسته شده در حوزه استانداردسازی خدمات نیز ورود کند ولی از زمان تصویب، سازمان استاندارد در این بخش ورودی نداشته و از سال جاری و در دولت سیزدهم استانداردسازی خدمات در دستور کار قرار گرفته است. درصد هستیم در دوره‌ای که این امر از سوی مدیران سازمان استاندارد مغفول واقع شده است را جبران کنیم. البته استانداردهایی در این حوزه تدوین شده ولی آن نقش نظارتی و پیش‌ران، مورد توجه قرار نگرفته است.

سازمان ملی استاندارد در حوزه استانداردسازی خدمات ورود کرده است؟

بله، ما در دوره تحولی که سازمان ملی استاندارد پشت‌سر می‌گذارد، وارد این بخش شده‌ایم و اکنون ۵ خدمت را در اولویت قرار داده‌ایم. در حوزه خدمات آموزشی به ۲۱ استان کشور ابلاغ شده که بر اساس استانداردهایی که برای مدارس ابتدایی تدوین شده است ارزیابی‌های خودشان از کیفیت را به استناد ماده ۱۷ قانون نظارت و توسعه استاندارد انجام دهند. این امر در مورد اماکن ورزشی، اقامتی و گردشگری، خدمات

نگهداری استانداردهای اندازه‌گیری در سطح ملی و برقراری قابلیت ردیابی نتایج اندازه‌گیری در کشور را به عهده دارد.

ضرورت توسعه متناسب دانش اندازه‌شناسی

یکی از عوامل رشد اقتصادی پایدار در کشور، ارتقای کیفیت و تقویت رقابت پذیری تولیدات ملی در بازارهای داخلی و صادراتی بوده که برای تحقق این مهم باید به نقش استانداردها چه در فرایند تولید از تأمین مواد اولیه تا عرضه محصول نهایی و چه در تبیین فواید اقتصادی استانداردسازی در بهبود و ارتقای شاخص‌های عملکردی بنگاه‌های اقتصادی و واحدهای تولیدی نظیر افزایش رضایت مشتری، رشد فروش، سودآوری و افزایش سهم بازار تولیدات داخلی، توجه و سرمایه‌گذاری ویژه نمود. جهانی شدن تجارت و تولید، بر میزان رقابت شرکت‌ها در سراسر جهان افزوده است. برای باقی ماندن در یک

اندازه‌شناسی، علم اندازه‌گیری و کاربرد آن است. با نگاهی گذرا به اطراف خود خواهیم دید سطح وسیعی از زندگی ما با این مقوله ارتباط دارد. استفاده از ترازو در داد و ستد عمومی، سنجش حجم هنگام سوختگیری خودرو، استفاده از کنتورهای برق، گاز و آب خانگی، انجام آزمایش‌های پزشکی جهت ارزیابی سلامت و استفاده از ساعت تنها بخش کوچکی از دامنه شمول این دانش زیربنایی است. یکی از عوامل رسیدن به رشد اقتصادی پایدار در کشور، ارتقای کیفیت و تقویت رقابت پذیری تولیدات ملی در تجارت بوده که برای تحقق این مهم باید به نقش استانداردها چه در فرایند تولید از تأمین مواد اولیه تا عرضه محصول نهایی و چه در تبیین فواید اقتصادی استانداردسازی در بهبود شاخص‌های عملکردی بنگاه‌های اقتصادی و واحدهای تولیدی نظیر افزایش رضایت مشتری، رشد فروش، سودآوری و افزایش سهم بازار تولیدات داخلی، توجه و سرمایه‌گذاری ویژه کرد.

نقش پررنگ مراکز اندازه‌شناسی در دستیابی به جهانی بهتر

حسن زار

رئیس مرکز اندازه‌شناسی، اوزان و مقیاس‌های سازمان ملی استاندارد ایران

بازار رقابتی و نیز برای تداوم رشد، بنگاه‌های اقتصادی الزاماً سیاست ادغام با همدیگر و با هدف توسعه را در دستور کار خود قرار می‌دهند تا به این وسیله هزینه‌های خود را کاهش و از منابع جهانی بصورت مشترک بهره‌برداری و به سطح کارایی بالاتری برسند. برخی از شرکت‌هایی که موفق شده‌اند تا موقعیت مناسبی را در بازارهای جهانی به دست آورند، به این نتیجه رسیده‌اند که ناگزیر برای ادامه رشد خود، باید تجارت خود را به سطح جهانی گسترش دهند. در نتیجه، شرکت‌های بیشتری به عرضه کالاهای خود در بازارهای جهانی روی آورده‌اند و به این ترتیب، استفاده از استانداردهای اندازه‌گیری قانونی در تمام کشورها به امری ضروری تبدیل شده است. حجم صادرات و واردات کشورمان در سال‌های اخیر و متعاقب آن حجم اندازه‌گیری‌ها و توزین‌های انجام شده نشان از ضرورت توسعه متناسب دانش اندازه‌شناسی در کشور دارد.

پیامدهای عدم توجه

اگر به اندازه‌شناسی توجه مناسب نشود پیامدهای منفی برای کشور دارد که از جمله آن می‌توان به خروج ارز از کشور، هدر رفتن منابع و سرمایه‌های ملی، افزایش ناهنجاری‌های اقتصادی و اجتماعی در سطح جامعه، از بین رفتن اطمینان از سطح مناسب کمی و کیفی تولیدات و خدمات در جامعه و همچنین تضییع حقوق تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان کالا و خدمات اشاره کرد. در این میان مزایای توجه به اندازه‌شناسی بسیار زیاد است که از جمله آن می‌توان به ایجاد آرامش و اطمینان نزد افراد جامعه در دادوستدها و خدمات عمومی، افزایش بهره‌وری در نظام ملی و ارتقای اعتبار در نظام بین‌المللی، ایجاد رونق اقتصادی و کسب و کار در جامعه، اطمینان از سطح کیفی تولید کالا و خدمات، حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، توسعه نظام کیفی کشور و ... اشاره کرد.

خواهد بود. طبق تحقیقات به عمل آمده در کشورهای عضو اتحادیه اروپا، هر ساله معادل ۱ درصد درآمد حاصل از تولید ناخالص داخلی صرف فعالیت‌های اندازه‌گیری در زمینه‌های مختلف از قبیل سلامت و بهداشت، امور مربوط به حفظ محیط زیست، آزمون‌های ایمنی، مبارزه با تخلف و تقلب و سایر فعالیت‌های روزمره می‌شود. تمامی صنایع مادر و زیربنایی و سایر صنایع وابسته بدینال تولید محصولات هستند که دارای کیفیت و ایمنی لازم جهت رقابت با رقبا باشند.

حفظ و نگهداری استانداردهای اندازه‌گیری

مرکز اندازه‌شناسی اوزان و مقیاس‌ها سازمان ملی استاندارد ایران براساس قانون، وظیفه حفظ و نگهداری استانداردهای اندازه‌گیری در سطح ملی و برقراری قابلیت ردیابی نتایج اندازه‌گیری در کشور و اجرای اندازه‌شناسی قانونی در کشور را به عهده دارد. همچنین این مرکز، نقطه اتصال کشور به سیستم اندازه‌گیری جهانی است. این طرح در راستای ارتقای آزمایشگاه‌های مرجع ملی اندازه‌شناسی و به روزرسانی تجهیزات و شرایط محیطی برای ورود به مقایسات آزمایشگاهی بین‌المللی و ثبت توانمندی کالیبراسیون و اندازه‌گیری «CMC» در سیستم اندازه‌گیری جهانی ارائه که موجب شناسایی و پذیرش نتایج اندازه‌گیری و گواهی‌نامه‌های صادره در ایران در بیش از یکصد کشور جهانی خواهد شد و وابستگی کشور به خدمات کالیبراسیون از کشورهای دیگر قطع کرده که کاملاً در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است. فعالیت‌های اندازه‌شناسی روندهای ارزشمندی هستند که کیفیت بسیاری از فعالیت‌های صنعتی و نیز فعالیت‌های مرتبط با کیفیت زندگی و فرایندها را تضمین می‌کنند. این امر نیاز به برقراری قابلیت ردیابی دارد که اهمیت آن کمتر از خود اندازه‌گیری نیست. سازمان ملی استاندارد ایران (مرکز اندازه‌شناسی، اوزان و مقیاس‌ها) براساس قانون، وظیفه حفظ و

جهانی شدن و توسعه تجارت و تولید، بر میزان رقابت شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی در سراسر جهان افزوده است. برای باقی ماندن و تثبیت در یک بازار رقابتی و نیز برای تداوم رشد، شرکت‌ها با اهدافی مشترک، سیاست ادغام با یکدیگر و با هدف تقویت توسعه را در دستور کار خود قرار می‌دهند تا بدین وسیله هزینه‌های خود را کاهش و از منابع محدود جهانی به صورت مشترک بهره‌برداری می‌کنند تا به سطح کارایی بالاتری برسند، برخی از شرکت‌هایی که موفق شده‌اند موقعیت مناسبی در بازارهای منطقه‌ای به دست آورند، به این نتیجه رسیده‌اند که ناگزیر برای ادامه روند رشد و تثبیت جایگاه خود، باید تجارت خود را در سطح جهانی گسترش داده و بدین ترتیب زمینه استفاده از استانداردهای اندازه‌گیری در تمام کشورها برای رسیدن به این اهداف به امری ضروری تبدیل شده است.

ایجاد مزیت رقابتی با استانداردسازی کالا و خدمات

تجارت، انتقال و مالکیت کالا و خدمات از یک شخص یا نهاد به دیگری به ازای دریافت چیزی از خریدار تعریف می‌شود. به طور کلی هرگونه عملی (قابل سنجش و اندازه‌گیری مادی) را که اشخاص در مقابل کالا یا خدمتی، واگذار کرده و هر دو طرف هنگام این عمل راضی باشند، تجارت گفته می‌شود. با کمی دقت ملاحظه می‌شود در تعریف تجارت، به مقوله سنجش و اندازه‌گیری مادی، توجهی خاص بعمل آمده و از این تعریف ساده چنین استنباط می‌شود که کنترل کیفیت کالاها و خدمات براساس نظام استاندارد، می‌تواند در نهایت منتج به ایجاد یک مزیت رقابتی برای تولیدات داخلی شده و قدرت و توان رقابت آنها را با سایر رقبای موجود در نظام تجارت جهانی بهبود بخشد. پرواضح است که اندازه‌گیری، یک مؤلفه ضروری و اساسی در تحکیم زیرساخت‌های اقتصادی، اجتماعی و فناوری و زیربنای رسیدن به کسب مزیت

ویژه‌نامه
استاندارد

ایران

مهر ۱۴۰۱

ایرانی قوی‌تر و ایمن‌تر با استانداردهای ملی

■ علی اصغر صباغ الوانی ■
رئیس پژوهشگاه استاندارد

روز جهانی استاندارد یادآور اهمیت جایگاه استاندارد و لزوم استاندارد سازی کالا، خدمات و فرایندها در جهت بهبود فضای کسب و کار، کیفیت محصولات و سلامت زندگی مردم است. استانداردسازی علمی برای زندگی بهتر و ضرورت انکارناپذیر جهان امروز است. امسال شعار روز جهانی استاندارد، همانند سال گذشته، «چشم‌انداز مشترک برای جهانی بهتر» برگزیده شده است و بر اهمیت استانداردها برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار که برای رفع نابرابری‌های اجتماعی، توسعه اقتصاد پایدار و کاهش سرعت تغییرات اقلیمی طرح‌ریزی شده‌اند، تأکید دارد. استاندارد، گفتمان مشترک جهانی برای تأمین سلامت زمین است. رفع چالش‌های زیست محیطی در جهان نیازمند همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی است که زیر چتر استاندارد قابل دستیابی خواهد بود.

باید قبول کرد که اجرای نظام استانداردها در پیشرفت صنعت و شکوفایی اقتصاد نقش بسزایی دارد. استاندارد زبان مشترک و حلقه وصل صنعت و دانشگاه است. پژوهشگاه استاندارد به‌عنوان مهم‌ترین مرجع پژوهشی و تحقیقاتی نظام استانداردسازی کشور و بازوی علمی و تحقیقاتی سازمان ملی استاندارد ایران، اهداف عالی تبدیل یافته‌های علمی کشور به استاندارد، تدوین استاندارد محصولات دانش‌بنیان، تدوین استانداردهای پژوهش محور با هدف معرفی و انتقال پیشرفت‌های علمی به صنایع و مراکز خدماتی، انجام پژوهش‌های کاربردی با رویکرد ارتقای کیفیت کالاها و بهره‌وری صنایع و ارتباط مؤثر و پویا بین دانشگاه و صنعت تا دستیابی به سمت اقتصاد دانش‌بنیان را در دستور کار دارد. با توجه به مزین شدن سال ۱۴۰۱ به سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال آفرین»، پژوهشگاه استاندارد از طریق ایجاد سازکار و تدوین روش استانداردسازی محصولات نوظهور و دانش‌بنیان، ایجاد بستر آزمون، بازرسی و کنترل کیفی، برنامه‌ریزی در راستای راه‌اندازی مرکز نوآوری و استقرار واحدهای فناور در آن، در راستای فراهم کردن امکان تجاری‌سازی محصولات دانش‌بنیان و همچنین امکان صادرات آنها از طریق استانداردسازی اقدام می‌کند.

بر این اساس چشم‌انداز ما ارتقای کیفیت زندگی و رفاه مردم، تأمین منافع ملی و ارتقای توان رقابتی تولیدات ملی در سایه استاندارد است تا در تمامی جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی ایرانی قوی‌تر و ایمن‌تر را بسازیم.

توسعه پایدار اقتصادی با رعایت استانداردها

سازمان ملی استاندارد به سمت رهبری تدوین استاندارد بین‌المللی برای محصولات دانش‌بنیان و فناورانه حرکت خواهد کرد

■ فرحناز قلاسی ■
مدیرکل دفتر مطالعات تطبیقی و مشارکت در تدوین استانداردهای بین‌المللی

جهان امروز با چالش‌های متعددی مانند تغییرات آب و هوایی و پیامدهای آن، افزایش جمعیت، بی‌عدالتی و بیماری‌های نوظهور مواجه است. اکنون، بیش از هر زمان دیگر نیاز به برنامه‌ریزی یکپارچه برای رسیدن به صلح، آسایش و رفاه جوامع احساس می‌شود. بسیاری از کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت برای دستیابی به این برنامه و رویارویی مؤثر با چالش‌های پیش رو علاوه بر الزام به همکاری با سازمان‌های خصوصی و دولتی در سراسر جهان، تدوین استانداردهای بین‌المللی بر اساس اجماع‌نظر را با تمرکز بر اهداف توسعه پایدار، شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی، در دستور کار قرار داده‌اند. تحقق این اهداف مستلزم همکاری بسیاری از شرکای دولتی و خصوصی و استفاده از همه ابزارهای موجود، از جمله استانداردهای بین‌المللی و رویه‌های یکسان در ارزیابی انطباق است.

گام مهم در رسیدن به اهداف توسعه پایدار، تدوین استانداردهای مرتبط مبتنی بر هوشمندسازی و استفاده از فرصت‌های موجود و مهارت‌تهدیدها است؛ استانداردهایی که حاصل توافق و اجماع نظر روی نکات فنی و تخصصی

در سطح جهانی بوده و حمایت‌کننده کاربران باشد. در واقع یکپارچه‌سازی استانداردها مبتنی بر همکاری مشترک کشورها، جوامع را با ارائه راه‌حل‌های واقعی برای مقابله مستقیم با چالش‌ها، توانمند کرده و موجبات ایجاد بستر مناسب برای نیل به اهداف توسعه پایدار را فراهم می‌کند. استانداردها حاصل اجماع نظرات متخصصان ذی‌صلاح و ذی‌نفع بوده و برای حصول اطمینان از ایمنی، سلامت و حفظ حقوق مصرف‌کننده، حفاظت از محیط‌زیست و نیز تسهیل تجارت تدوین می‌شوند. بنابراین به عنوان معیار اثبات شده به منظور بهبود سلامت جهانی و ایجاد زیرساخت‌های مرتبط با تحولات جهانی محسوب شده و انعطاف‌پذیری افراد، کسب و کارها و سازمان‌ها را در همه‌جا بهبود می‌بخشند. افزایش تقاضا و به دنبال آن تولید، نیروی محرکه اقتصاد جهانی است و در این راستا استانداردها و بویژه توجه به مقوله هوشمندسازی در استانداردها، کمک می‌کند که منابع و محیط زیست به درستی مورد بهره‌برداری قرار گیرند. همه این عوامل تأکیدی است بر اعمال تغییرات مؤثر در روش‌های تولید و مصرف محصولات و خدمات مبتنی بر استانداردها به عنوان زبان مشترک در سطح جهان.

استانداردسازی حلقه ارتباطی میان تحقیقات، نوآوری و بازار

با توجه به اینکه استانداردها با هدف دستیابی به میزان مطلوبی از نظم و بر اساس خرد جمعی صاحب‌نظران، ذی‌نفعان و ذی‌ربطان و با تلفیق علم، تجربه و پژوهش تدوین می‌شود لذا نقش مهمی در ایجاد زبان مشترک دارند و تمام ذی‌نفعان و ذی‌ربطان می‌توانند بر اساس نیاز خود از آن بهره‌مند شوند. در حقیقت مشارکت ذی‌ربطان و ذی‌نفعان، همکاری‌های چندجانبه و اجماع نظر بر استانداردها به منظور یکسان‌سازی مدارک به عنوان کلید دستیابی به اهداف توسعه پایدار هستند و در حمایت از اهداف توسعه پایدار اثرگذار خواهند بود. از طرفی نوآوری و آموزش‌های مرتبط، راه را برای مشارکت موفق هموار می‌کند. بخش‌های ذی‌نفع و ذی‌ربط شامل تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان، عرضه‌کنندگان، خریداران، مشتریان، انجمن‌های صنفی و تجاری، کاربران یا مشاوران تخصصی هستند که در تدوین استانداردهای بین‌المللی در حوزه‌های مختلف شامل بهداشت، رفاه، آموزش، استفاده از انرژی‌های پاک، امنیت، بهداشت روانی نیروی کار، تغییرات آب و هوایی، گرمایش زمین و غیره، مشارکت مؤثر و فعال دارند.

استانداردسازی حلقه ارتباطی میان تحقیقات، نوآوری و بازار است که منافع متعددی را برای همگان به همراه دارد. در کشورهای توسعه‌یافته استانداردسازی به عنوان فرایندی پویا برای شکل‌دهی به مسیر نوآوری ترسیم شده است. به‌کارگیری مؤثر استانداردها و انطباق با آنها، در عین اینکه کارکرد متقابل فناوری‌ها و رقابت‌پذیری جهانی را برای کشورها افزایش می‌دهد، منجر به تسهیل تجارت و تبادل عادلانه کالا از طریق برداشتن موانع

جدید)، یکپارچگی مدیریت زیست محیطی (بویژه از طریق اجرای استانداردهای کیفیت هوا، آب یا خاک و راستی‌آزمایی انتشار گازهای گلخانه‌ای)، بهره‌وری انرژی و منابع تجدیدپذیر، حفاظت مصرف‌کننده، مسئولیت اجتماعی، فناوری‌ها و خدمات بهداشتی و ایمنی در محل کار، اثربخشی زنان و مشارکت در فعالیت‌های تخصصی، تأکید شده است. همچنین تدوین استانداردها به‌عنوان ابزار قدرتمند در حمایت از قوانین بهبود و اصلاح برای بازیافت مواد و استفاده مجدد (مثل پلاستیک‌ها) و ویژگی‌های فنی بسته‌بندی مؤثر است.

تقویت تولید ملی از طریق ترویج فرهنگ استاندارد

ایران کشوری است با قدمت چندین هزار ساله که یافته‌ها و میراث تاریخی به‌جامانده از گذشتگان بیانگر اهتمام مردم نیک‌اندیش و خردورز آن در حفظ محیط زیست، ارتقای بهداشت، سلامت و رفاه بشریت بوده است. بسیاری از این آثار نشان از توجه ایرانیان به شاخص‌های کیفیت و استانداردهای کاری توسط متخصصین آن دوران دارد. در آیات متعدد قرآن کریم و نیز در آموزه‌های دینی ما به کرات به اهمیت نظم و رعایت ضوابط اشاره شده است. لذا نگاه ما به استاندارد علاوه بر مباحث علمی مورد توافق و اجماع در سطح ملی یا بین‌المللی و به عنوان مؤلفه اصلی در حذف موانع تجاری، افزایش بهره‌وری و توسعه پایدار، سلامت و ایمنی جامعه، پایداری و حفظ ساخت‌های زیست محیطی، یک نگاه اعتقادی نیز هست و این میراثی است که باید با داشتن راهبردی مناسب در راستای ارتقای استانداردها و جلب مشارکت تمامی ذی‌نفعان و ذی‌ربطان و با هدف استمرار و ارتقای کیفیت زندگی، امنیت و سلامت مردم، از آن پاسداری کنیم.

سازمان ملی استاندارد در رویکرد جدید استانداردسازی در کشور مبتنی بر نیازهای جامعه و اقتضات کشور، اطمینان‌بخشی به مردم برای مصرف کالاهای ایرانی، تقویت تولید ملی از طریق ترویج فرهنگ استاندارد و درگیر کردن همه بخش‌های مرتبط و مشارکت مؤثر در تدوین استانداردهای بین‌المللی، نقش کلیدی خود را به عنوان یک سازمان حاکمیتی و فرابخشی مبتنی بر اسناد بالادستی در نظام استاندارد کشور و نیز استقرار نظام مقررات فنی به عنوان یکی از زیرساخت‌های اصلی کیفیت ایفا خواهد کرد. امید است در سالی که به فرموده مقام معظم رهبری سال تولید، دانش‌بنیان و اشتغالزایی نام گرفته، سازمان ملی استاندارد ایران، نقش خود را با تلاش برای رهبری تدوین استاندارد بین‌المللی برای محصولات دانش‌بنیان و فناورانه به منظور تسهیل تجارت این محصولات ایفا کند و با حضور فعال در عرصه تدوین استانداردهای بین‌المللی، در توسعه تجارت و بهبود بازار کسب و کار مؤثر عمل کند و با توجه به شعار روز جهانی استاندارد با عنوان «چشم‌انداز مشترک برای جهانی بهتر» همراهی همه دستگاه‌های اجرایی و نیز بخش خصوصی را در توسعه نظام استاندارد کشور و توسعه پایدار، ملموس‌تر سازد.

به‌کارگیری مؤثر استانداردها و انطباق با آنها، در عین اینکه کارکرد متقابل فناوری‌ها و رقابت‌پذیری جهانی را برای کشورها افزایش می‌دهد، منجر به تسهیل تجارت و تبادل عادلانه کالا از طریق برداشتن موانع فنی و هماهنگ‌سازی استانداردها بویژه برای کشورهای در حال توسعه می‌شود

فنی و هماهنگ‌سازی استانداردها بویژه برای کشورهای در حال توسعه می‌شود. در واقع، استانداردها تقریباً در تمام جنبه‌های زندگی مدرن وجود دارند. این استانداردها، زمینه‌های مختلفی از جمله استانداردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات که عملکرد متقابل اجزای مختلف را تضمین می‌کنند، تا استانداردهای کیفیت محصولات و خدمات را شامل می‌شوند.

در همه کشورها کسب پایگاه‌های جهانی در سطح بین‌المللی، نوآوری در زمینه فناوری، ایجاد زمینه برای پذیرش مواضع ملی کشورها، مزیت‌های اقتصادی و اجتماعی، حفظ توازن و تعادل بین منافع تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و تدوین مقررات فنی بر مبنای استانداردها است. سازمان‌هایی که بر اساس استانداردها عمل می‌کنند، ضمن آگاهی از نیازهای بازار و محصولات، عملکرد خود را بهبود می‌بخشند و سهم خود را در بازار افزایش می‌دهند، همچنین به استفاده مصرف‌کنندگان از محصولات باکیفیت، با قیمت مناسب‌تر کمک کرده و ریسک عدم شناخت محصولات بی‌کیفیت را کاهش می‌دهند.

در همین راستا به منظور دستیابی به ابعاد موردنظر برای حفظ پایدار ایمنی و سلامت جهانی، بر تدوین استانداردهایی در حوزه‌هایی مانند افزایش رشد اقتصادی (تسهیل تجارت جهانی و همکاری در نشر و ترویج روش‌های خوب تجاری و فناوری‌های

پایش کیفیت کالاهای صادراتی و وارداتی

در راستای رفع موانع صادرات
میعانات گازی، استانداردسازی
و صدور کد عمومی برای
تولید فرآورده‌های نفتی
از میعانات گازی پارس
جنوبی در جهت حمایت
از پالایشگاه‌های کوچک
خصوصی انجام شد

■ مهدی علیپور

مدیرکل دفتر ارزیابی کیفیت کالاهای صادراتی و وارداتی سازمان ملی استاندارد ایران

و «جهت پروژه‌های زیربنایی، عمرانی و صنعتی» به میزان ۱۹۱۵۲۹۶۷ تن تعداد ۱۱۱، به میزان ۶۵۱۳۱۷ تن صادر شد که به موجب آن در مجموع میزان ۱۹۸۹۵۹۹۶۸ تن مواد اولیه و قطعات مورد نیاز کارخانجات صنعتی و پروژه‌های زیربنایی از گمرکات اجرایی سراسر کشور ترخیص شد و در چرخه تولید و اشتغال قرار گرفت. مشارکت در طرح نوسازی حمل و نقل ناوگان عمومی جاده‌ای و ترانزیت کشور با هدف کنترل کیفی کامیون‌های مستعمل وارداتی و حفظ ایمنی و سلامت کاربر از مرداد سال گذشته تاکنون حدود ۱۶ هزار و ۱۳۴ گواهی ارزیابی انطباق وارداتی صادر شد. در اینجا ضرورت دارد به اهم اقدامات صورت پذیرفته در حوزه صادرات هم اشاره‌ای داشته باشیم.

مشارکت با سازمان توسعه تجارت ایران و مرکز بین‌المللی تجارت (ITC) و انجام سه فعالیت در راستای حمایت از طراحی و اجرای استراتژی ملی صادرات در حوزه مدیریت کیفیت و استاندارد بخشی از فعالیت‌ها بوده است. همچنین به منظور تمرکززدایی، فعالیت‌های کارگروه‌های تعیین ماهیت فرآورده‌ها و مشتقات نفتی پیرامون تسریع در روند رسیدگی به پرونده‌های صادراتی به هاب‌های منطقه‌ای واگذار شد که در حال حاضر ۱۰ هاب منطقه‌ای در استان‌های آذربایجان شرقی، اصفهان، خراسان رضوی، قزوین، هرمزگان، بوشهر، یزد، مرکزی، کرمانشاه و قم فعال بوده که منجر به کاهش چشمگیر زمان رسیدگی به پرونده‌های صادراتی و امکان بررسی

بر اساس چهارچوب الگوی اسلامی ایرانی، در دولت مردمی سیزدهم با خدمت‌عالمانه و تخصصی، با عنایت به جایگاه محوری و تصریح شده در ماده ۳ قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد مبنی بر عهده‌داری سیاستگذاری و حسن نظارت و هدایت نظام استاندارد در حوزه صادرات و واردات، با گام‌های استوار در راستای خلق خوشنامی کالاهای صادراتی ایرانی و حفظ بازارهای رقابتی هدف و نیز سیاست‌های جدید همسو با بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی در نگاه فراهنگی به حل مسائل و چالش‌های اساسی کشور با رویکرد تحولی تسریع و تسهیل واردات کالاها ضمن رعایت کامل ضوابط و مقررات، حفظ ایمنی و سلامت جامعه با رویکرد پرهیز از هرگونه بوروکراسی زائد اداری، اقدامات بخشی و اطاله زمان غیرضروری اقدام می‌شود. بدیهی است صیانت از حقوق کیفی جامعه با حسن درایت، روان‌سازی فرایندها، شناسایی گلوگاه‌ها و رفع موانع و داشتن نگاه کلان در حل مسائل و بحران‌ها راهگشا بوده و سیاست نقش‌آفرین سازمان ملی استاندارد، به عنوان عضوی از کالبد دولت مردمی با بهره‌مندی از همه ظرفیت‌ها برای یاری خدمتگزاران ملت، صنعتگران، تولیدکنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان به تأمین مواد اولیه کالاهای حد واسط تولید در کارخانه‌های صنعتی وارداتی، خطوط تولید، قطعات و ماشین‌آلات، طرح‌های عمرانی و تأسیسات زیربنایی و کالاهای اساسی، حفظ ذخایر استراتژیک ضمن انجام وظایف قانونی انجام می‌پذیرد.

کالاهای اساسی در گمرکات، جلوگیری از رسوب کالاهای اساسی، افزایش تعامل بین ادارات کل استاندارد استان‌ها با سازمان‌های ذیربط و ناظر در استان، افزایش سرعت عمل در تصمیم‌سازی برای حل مشکلات و ارائه راهکارهای مناسب است. همچنین تعداد ۱۷ هزار و ۵۳۳ گواهی ارزیابی انطباق وارداتی در کوتاه‌ترین زمان ممکن به منظور تسهیل و تسریع در ترخیص محموله‌ها به تفکیک برای «خطوط تولید، قطعات و ماشین‌آلات مورد استفاده در خط تولید کارخانجات صنعتی» تعداد ۸۴۸، «مواد اولیه و تجهیزات (حد واسط) و ماشین‌آلات خط تولید واحدهای تولیدی به میزان ۹۱۷۱/۴ تن، تعداد ۱۶۵۷۷

در این میان لازم است اهم اقدامات انجام شده در حوزه واردات کالاهای مشمول استاندارد اجباری را برشماریم. در این بخش شاهد برگزاری ۱۵ جلسه کارگروه تسریع و تسهیل در ترخیص کالاهای اساسی که منجر به صدور گواهی انطباق برای ۵۲۰۵۵۸۸ تن کالای اساسی شد و با پیگیری‌های مستمر به عمل آمده دیو و رسوب کالا در استان‌های هدف واردات کالاهای اساسی به حداقل زمان رسید. بر این اساس زمان متوسط صدور گواهی انطباق توسط اداره‌های کل نسبت به سال گذشته ۲ روز کاری کاهش یافت، از دستاوردهای کارگروه‌های شرح اشاره‌رصد و پایش مداوم آخرین وضعیت

ویژه‌نامه
استاندارد

ایران

مهر ۱۴۰۱

۱۴

وحدت رویه در ارتباطات بین‌المللی سازمان ملی استاندارد

■ سید ابراهیم ابراهیمی

دفتر تخصصی امور بین‌الملل سازمان ملی استاندارد ایران

از ابتدای استقرار دولت سیزدهم تحول کمی و کیفی در ساختار تمامی نهادها و دستگاه‌های دولتی مورد نظر بوده است، از همین رو تحول اساسی در سازمان ملی استاندارد ایران نیز کلید خورده و دفتر تخصصی امور بین‌الملل همچون سایر ارکان سازمان، مأموریت‌های خود را برای تحقق اهداف عالی در رویکرد جدید، بازنگری کرده است. تأکید ریاست عالی سازمان ملی استاندارد بر حفظ وحدت رویه در ارتباطات بین‌المللی در بدنه سازمان و صدور بخشنامه با محتوای برقراری ارتباطات از طریق دفتر تخصصی بین‌الملل، وظیفه ما را در افق جدید دو چندان کرده است. سازمان ملی استاندارد ایران به عنوان تنها مرجع ملی تدوین استانداردها در ایران از جایگاه حاکمیتی و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. براین باور هستیم که مرتبط کردن فعالیت‌های بخش‌های فنی و تخصصی سازمان با طرف‌های خارجی و تجاری‌سازی این اقدامات می‌تواند به سرعت‌بخشی فعالیت‌های اقتصادی و تجارت خارجی کشور کمک کند و در این میان استانداردها زبان مشترک ما با جامعه بین‌الملل هستند. این مهم با تدوین چند محور که در ادامه می‌آید، قابل تحقق است.

۱ ایفای نقش تأثیرگذارتر در سطوح حاکمیتی و فنی در سازمان‌های بین‌المللی نظیر ایزو، IEC، کدکس OIML، BIPM و سایر سازمان‌های متولی تأیید صلاحیت با این هدف عمده فعالیت‌های سازمان در کمیته‌های فنی ایزو و نیز مشارکت فعال در مجمع عمومی ایزو افزایش چشمگیر یافته به گونه‌ای که تشکر و قدردانی دبیر کل ایزو را به همراه داشت.

در حاشیه مجمع عمومی امسال ایزو نشست‌های مهم و پرشماری با رؤسای سازمان‌های استاندارد برگزار شد که در نوع خود در سازمان ملی استاندارد ایران بی‌سابقه و بی‌نظیر بوده است.

۲ بازتعریف مشارکت در مؤسسه استاندارد و اندازه‌شناسی کشورهای اسلامی (اسمیک) با هدف شکل‌گیری تمدن اسلامی و ارائه الگویی از کیفیت با لحاظ کردن ارزش‌ها و شعائر اسلامی با طرح «مدل جایزه جهان اسلام».

۳ گسترش و تعمیق همکاری‌ها با کشورهای دیگر از طریق امضای یادداشت تفاهم همکاری با هدف تسهیل تجارت که در این مأموریت، کشورهای بیشتری در حوزه همکاری‌ها در نظر گرفته شده و روابط صرفاً به یک منطقه خاص جغرافیایی محدود نشده است.

۴ اجرایی کردن توافقات همکاری به نحوی که نتیجه ملموس و عینی بر تجارت فی مابین داشته باشد.

۵ اعتلای جایگاه سازمان ملی استاندارد در منطقه و سطح بین‌المللی که برگزاری اولین نشست شورای عمومی مؤسسه آکو-ریسکام در ۱۰ آبان در این راستا صورت می‌گیرد.

۶ فراهم‌آوری امکان همکاری‌های جدید در حوزه اندازه‌شناسی با طرف‌های خارجی شامل ترکیه و روسیه و سایر کشورها.

۷ مشارکت مؤثر در جلسات بین دستگاهی و جلسات مربوط به دیپلماسی اقتصادی خارجی با هدف تبیین و نهادینه کردن نقش استانداردها و مقررات فنی در شکوفایی اقتصادی و تسهیل تجارت و پیشتازی محصولات ایرانی در بازارهای همسایه و فرامنطقه‌ای.

۸ در حوزه حلال با مشارکت دفاتر تخصصی و طرف‌های ذیربط، اقداماتی هم در سطح ملی و هم در سطح منطقه‌ای (اسمیک) در دست اقدام است. جلسات بسیاری با اتاق‌های بازرگانی، سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و نیز طرف‌های خارجی برگزار شده تا در صنعت رو به رشد حلال جایگاهی درخور اعتنا برای کشور پیش‌بینی و ایجاد شود.

دفتر تخصصی بین‌الملل برنامه‌های کوتاه و میان‌مدتی را برای تحقق اهداف بین‌المللی و منطقه‌ای در دست اقدام دارد و بر آن است با پایش نتایج اقدامات صورت گرفته طی بازه‌های زمانی مشخص از میزان موفقیت و تحقق اهداف اطمینان پیدا کند. امید است با الطاف الهی و رهنمودهای مدیریت عالی سازمان و پشتکار، همکاری معاونت‌ها و بخش‌های فنی سازمان به عنوان بخشی از سازمان ملی استاندارد ایران در ایفای نقش خود موفق عمل کنیم.

پرونده‌های تجدیدنظر در بخش ستادی شده است. بر این اساس، در راستای رفع موانع صادرات میعانات گازی، استانداردسازی و صدور ۳ کد عمومی برای تولید فرآورده‌های نفتی از میعانات گازی پارس جنوبی در جهت حمایت از پالایشگاه‌های کوچک خصوصی انجام پذیرفت.

درخصوص شرکت‌های بازرسی کالا نیز اقدامات مهمی در دولت سیزدهم انجام شده که شامل بازنگری و به‌روزرسانی دو دستورالعمل به عناوین «نحوه ارزیابی، تأیید صلاحیت و نظارت بر عملکرد شرکت‌های بازرسی کننده کالاهای وارداتی، صادراتی و داخلی» و «رسیدگی به اعتراضات و اختلافات بین خریداران شرکت‌های بازرسی» جهت شفاف‌سازی بوده است.

همچنین در راستای احترام به فعالان اقتصادی، ۴۷ شرکت بازرسی کالای فعال و متقاضی را رتبه‌بندی و براین اساس واگذاری امور تصدی‌گری از سوی ادارات کل استاندارد استان‌ها به آنها انجام شد. از این تعداد ۱۲ شرکت بازرسی کالا رتبه یک، ۲۹ شرکت بازرسی کالا رتبه دو و ۵ شرکت بازرسی رتبه سه را کسب کردند. از این رو شرکت‌های بازرسی کالا با رتبه برتر (یک) می‌توانند در سه استان به فعالیت اقتصادی خود بپردازند.

اقدامات متعدد دیگری نیز صورت گرفته که می‌توان به صدور ۳ مجوز با عنوان پروانه فعالیت شرکت‌های بازرسی کالای استانی، ملی و سوروبانس براساس ماده ۷ قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی در درگاه ملی مجوزهای کشور قرار گرفت. همچنین ۸ کاربرگ تأیید، ۴ کاربرگ استعلام بین دستگاهی و ۲ کاربرگ مرتبط با فعالیت دبیرخانه فرآورده‌ها و مشتقات نفتی شامل صدور و تأیید تاکنون به مرکز مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام و مورد تأیید قرار گرفته است.

توسعه سامانه جامع صدور مجوزهای صادرات و واردات از جمله صدور تأیید نوع‌های وارداتی، ارجاع خودکار، کار به شرکت‌های بازرسی کالا، ارتباط با صاحبان کالا و... هم از دیگر اقدامات است. همچنین کمیته نظارت مستمر بر کیفیت کالاهای صادراتی به منظور اتخاذ راهکارهای مناسب جهت تسهیل در واردات، تطابق استانداردها، پذیرش نتایج آزمون صادره از آزمایشگاه‌های دارای گواهینامه، تشکیل شده است.

تحول اساسی در سازمان ملی استاندارد ایران کلید خورده و دفتر تخصصی امور بین‌الملل همچون سایر ارکان سازمان، مأموریت‌های خود را برای تحقق اهداف عالی در رویکرد جدید، بازنگری کرده است.

حرکت رو به جلوی استانداردسازی صنایع فلزی

مهدی انگورج

مدیرکل دفتر نظارت بر اجرای
استاندارد صنایع فلزی سازمان
ملی استاندارد ایران

با عنایت به منویات مقام معظم رهبری مبنی بر لزوم ارتقای کیفیت کالاهای تولید داخل به ویژه در صنعت خودرو و نیز سیاست‌های دولت مردمی سیزدهم در جهت خدمت رسانی به عموم مردم و براساس قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، دفتر نظارت بر اجرای استاندارد صنایع فلزی سازمان ملی استاندارد ایران اقدامات اجرایی متعددی را در دستور کار خود قرار داده است که می‌تواند آینده روشنی را ترسیم کند. دفتر نظارت بر اجرای استاندارد صنایع فلزی در دولت مردمی سیزدهم، اقداماتی را در جهت صیانت از حقوق جامعه و رفع موانع انجام داده است و البته سعی بر این است که روند ایجاد شده، ادامه‌دار باشد به گونه‌ای که در مدت کوتاه شاهد، اتفاق‌های بسیار مثبت و توسعه‌ای در استانداردسازی صنایع فلزی باشیم. از جمله اقداماتی که در این مدت صورت گرفته می‌توان به الزام خودروسازان به استفاده از قطعات اصلی در فرایند تولید از تأمین کنندگانی که دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد هستند و همچنین الزام خودروسازان به صدور گواهینامه‌های اظهاریه انطباق متناسب با هر نوع تولید اشاره کرد.

ملزم کردن خودروسازان به پیاده سازی سیستم ریدیایی محصول و سیستم نظردهی مصرف کننده در قالب رمزینہ پاسخ سریع، رفع عیوب پرتکرار در کنترل‌های تطابق تولید و همچنین به استفاده از قطعات مصرفی از تولیدکنندگان دارای سیستم کنترل کیفیت بر اساس الزامات استاندارد IATF ۱۶۹۴۹ از دیگر موضوعاتی است که دفتر صنایع فلزی سازمان ملی استاندارد ایران اجرایی کرده است. انجام بازرسی فیزیکی از خودروهای دیو شده بیش از دو ماه از تولید آن گذشته است و تنظیم ضوابط فنی برای کنترل قطعات مؤثر در کیفیت هم از دیگر موضوعاتی است که محقق شده است.

اجرای اجباری استانداردها و الزامات ۹ گانه تعلیق شده از مجموع استانداردهای تأیید نوع اجباری خودرو و اجرای اجباری استاندارد خدمات پس از فروش در نشست ۱۱۵ شورای عالی استاندارد تصویب شد. بررسی میدانی در خصوص سیلندرهای گاز اکسیژن طبی در مراکز درمانی کشور، اعلام مشخصات تولید کنندگان قطعات پرمصرف داخلی خودروسازان به ادارات کل برای صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد تشویقی، تهیه پیش نویس دستورالعمل جدید صدور کد شناسایی مصنوعات طلا و پیگیری راه‌اندازی سامانه سارسیما (سامانه ساماندهی بازرسی ادواری سیلندرهای تحت فشار) توسط اتحادیه گازهای فشرده کشور توسط دفتر نظارت بر اجرای استاندارد صنایع فلزی سازمان ملی استاندارد ایران انجام شده است.

اقدام درخصوص تهیه سند شناخت سامانه مدیریت بازرسی آسانسور، اطلاع رسانی در خصوص استعلام مجوز فعالیت واحدهای تولیدی مصنوعات طلا و برگزاری دوره آموزشی و توجیهی صدور کد شناسایی مصنوعات طلا از طریق سامانه سینا و همچنین الزام تولیدکنندگان لوازم خانگی بزرگ به استفاده از قطعات اصلی در فرایند تولید، که تأمین کنندگان آن دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد است، هم می‌توان در کارنامه کاری دفتر صنایع فلزی سازمان استاندارد دید. از سوی سازمان ملی استاندارد ایران برگزاری دوره آموزشی و توجیهی صدور کد شناسایی مصنوعات طلا از طریق سامانه یکپارچه نظارت بر اجرای استاندارد برای ادارات کل استاندارد استان‌ها و تهیه محتوای دوره آموزشی و توجیهی صدور کد شناسایی مصنوعات طلا برای ادارات کل استاندارد استان‌ها را پیگیری کرده است.

اجرای طرح بازرسی از مقاطع فولادی (میلگرد، تیرآهن، ناودانی، نبشی و لوله‌های گاز) از مراکز عرضه سطح کشور، طرح بازرسی ویژه از فرآورده اجاق گاز (بررسی وضعیت سیستم نظارت بر شعله، نشانه گذاری و برچسب انرژی فرآورده) از مراکز عرضه سطح کشور، پیشنهاد اجرای اجباری استاندارد خدمات پس از فروش لوازم خانگی جهت طرح در جلسه آتی شورای عالی استاندارد و در نهایت اجرای طرح بازرسی از فرآورده سیم و کابل مورد استفاده در مراکز عرضه طی چند وقت اخیر دنبال شده است. موارد بیان شده نشان می‌دهد که سازمان ملی استاندارد ایران نگاه همه جانبه و جامع نسبت به آینده و استانداردسازی کالاها و خدمات دارد. از همین رو می‌توان تأکید کرد که این رویه مثبت ادامه‌دار خواهد بود تا بتوان رضایت نسبی مردم را جلب کرد.

پیشنهاد اجرای اجباری استاندارد خدمات پس از فروش لوازم خانگی جهت طرح در جلسه آتی شورای عالی استاندارد و اجرای طرح بازرسی از فرآورده سیم و کابل مورد استفاده در مراکز عرضه طی چند وقت اخیر دنبال شده است

ویژه‌نامه
استاندارد

ایران

مهر ۱۴۰۱

۱۶

براساس سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت صورت می‌گیرد

تحول در جایزه ملی کیفیت ایران

براساس سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، رسالت ملت و نظام جمهوری اسلامی ایران حرکت عقلانی، مؤمنانه و متعهدانه در جهت ایجاد تمدن نوین اسلامی متناسب با آرمان‌ها در زیست‌بوم ایران است. سازمان ملی استاندارد ایران نیز به‌عنوان یکی از اعضای نظام مقدس جمهوری اسلامی حرکت در جهت نیل به آرمان و تحقق رسالت این سند را جزو وظایف ذاتی خود می‌داند.

براساس آرمان و رسالت مطرح شده در این سند حرکت نظام مند و ملی به سمت تحقق این سند در تمامی بخش‌ها با نگاه به بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی بسیار لازم و ضروری است.

دولت مردمی سیزدهم با رویکردی تحولی در سازمان ملی استاندارد ایران، ضرورت تدوین مدلی بومی به‌منظور تحول در جایزه ملی کیفیت ایران تحت عنوان «مدل کیفیت جهان اسلام» با محوریت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایجاد می‌کند.

در این راستا تدوین مدل مبتنی بر دانش تخصصی روز و همچنین با تکیه بر مبانی فکری اسلامی و ارزش‌های بنیادین انقلاب اسلامی، ظرفیت‌های جهان اسلام، منویات امامین انقلاب، اسناد بالادستی نظام مقدس جمهوری اسلامی و... انجام شده و مبنای جایزه ملی کیفیت ایران قرار می‌گیرد.

بازنگری نظامنامه جایزه ملی کیفیت ایران براساس رویکردهای جدید در بخش مبانی فکری اسلام و ارزش‌های بنیادین انقلاب اسلامی، ظرفیت‌های جهان اسلام، منویات امامین انقلاب، اسناد بالادستی نظام مقدس جمهوری اسلامی، تصویب شیوه‌نامه ارزیابی شایستگی ارزیابان و مدرسان جایزه ملی کیفیت ایران و تعیین پژوهشگاه استاندارد به‌عنوان مجری جایزه ملی کیفیت ایران

پیگیری می‌شود. همچنین در این راستا تشکیل بانک اطلاعاتی ارزیابان و مدرسان جایزه، تشکیل کارگروه تخصصی تدوین مدل کیفیت جهان اسلام، راه‌اندازی نشان کیفیت آمارهای رسمی کشور با همکاری مرکز آمار ایران، تصویب جایزه کیفیت دستگامی معاونت علمی و فناوری برای محصولات دانش‌بنیان و فناورانه، راه‌اندازی جایزه کیفیت حوزه وزارت ورزش و جوانان و راه‌اندازی مجدد برنامه تعالی مدیریت مدرسه در وزارت آموزش و پرورش، دنبال می‌شود.

ارزیابی انطباق محصولات دانش‌بنیان و فناورانه

به‌منظور فراهم آوردن امکان ارزیابی انطباق محصولات دانش‌بنیان و در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر افزایش پوشش استاندارد برای همه محصولات داخلی و ترویج آن و حمایت از تولید محصولات دانش‌بنیان این اقدام با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و سازمان ملی استاندارد ایران در حال اجرا است.

ورود به هزاره سوم و در طلیعه قرن پانزدهم هجری شمسی «تولید و اشتغال؛ دانش‌بنیان» به‌عنوان جریان مسلط بر رشد و توسعه اقتصادی کشورها به یک پیشران پارادایمی تبدیل شده و نامگذاری مدیرانه مقام معظم رهبری در پیام نوروزی ایشان افق پیش روی کشور را برای مسئولان، مدیران و مردم ترسیم کرده است.

در راستای اجرای سیاست‌های کلان کشور برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در خصوص افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن و همچنین افزایش تولید، بازاریابی، فروش و صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان، فناورانه و خلاق، گسترش همکاری و تعاملات فعال ملی و بین‌المللی با رویکرد کارآفرینی، اشتغالزایی و حمایت از کسب‌وکارهای نوآورانه و دانش‌بنیان و در راستای قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، تفاهمنامه‌ای مابین سازمان ملی استاندارد ایران و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری تدوین شده است. بهره‌گیری از توان تخصصی، علمی و اجرایی طرفین و لزوم تجاری‌سازی و تسهیل ورود محصولات دانش‌بنیان به بازارهای داخلی و بین‌المللی از موضوعات اصلی این تفاهمنامه است.

شایان‌ذکر است تاکنون تعداد ۱۱۹ گواهینامه انطباق صادر شده است و همچنین نشست‌های متعدد جهت پیگیری وضعیت شرکت‌های دانش‌بنیان و فناورانه و ارائه راه‌حل جهت تسهیل در صدور گواهینامه‌های انطباق صورت گرفته است.